

DRAUGAS

PERIODICALS
August 21, 1999
Vol. LXXXVII

90th ANNIVERSARY

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
ŠEŠTADIENIS - SATURDAY, RUGPJŪČIO - AUGUST 21, 1999

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08/20/99
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

90-IEJI METAI

Nr. 163
Kaina 75 c.

„Vagnorininkai“ siekia politinio atpildo

Vilnius, rugpjūčio 19 d. (BNS) — Ketvirtadienį spaudos konferencijoje Seimo narys demokratas Saulius Pečiūnas sakė matęs požymius, kad „tylosios destrukcijos vykdytoja“ konservatorių „vagnorininkų“ grupė siekia atpildo.

Pasak parlamentaro, vienas ryškiausių to pavyzdžių — Seimo Biudžeto ir finansų komiteto (BFK) pirmininkės Elyvyros Kunevičienės nuostata dėl šių metų biudžeto.

Šią savaitę per BFK posėdį išryškėjo E. Kunevičienės nesutarimai su finansų ministru Jonu Lionginu dėl biudžeto išlaidų mažinimo. J. Lionginas siūlys vyriausybei biudžetą sumažinti 600 mln. litų. E. Kunevičienė, priešingai nei finansų ministras, nemato būtinybės mažinti 1999 metais planuoto biudžeto. „Šių metų biudžeto nereikėtų keisti, reikėtų jį vykdyti. Tos galimybės yra. Tereikia sustiprinti finansų drausmę“, žurn-

listams sakė E. Kunevičienė. S. Pečiūno teigimu, E. Kunevičienė yra aktyvi G. Vagnoriaus šalininkė. „Ką reiškia nekeisti biudžeto, kuris šiemet yra neįvykdomas“, klausė S. Pečiūnas. „Anot jo, pagrindinė vyriausybės priedermė vykdyti biudžeto įstatymą, ir kitų metų sausi paaiškėjus, kad jis yra neįvykdytas, bus formalus pretekstas siekti Rolando Pakso vyriausybės atsistatydinimo“. „Tai žingsnis į revansą“, sakė S. Pečiūnas.

R. Pakso kabinetas buvo patvirtintas birželio 10 dieną, tačiau daugiau kaip mėnesį vyriausybė dirbo, neturėdama oficialaus konservatorių partijos užnugario. Tik liepą konservatorių suvažiavime buvo paskelbta politinė atsakomybė už R. Pakso kabineto veiklą.

Matėsnė, tačiau įtakinga G. Vagnorių remianti konservatorių frakcija Seime dalis priešinosi partijos įgaliojimų suteikimui R. Pakui.

Seimo pirmininkas mato milžinišką NATO vaidmenį ateityje

Vilnius, rugpjūčio 19 d. (BNS) — NATO per artimiausią dešimtmetį turėtų skirti ypatingą dėmesį Rusijos demokratizavimui, teigė Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, ketvirtadienį susitikęs su JAV Kongreso patarėjų grupe.

Kaip sakė Seimo pirmininko atstovė spaudai Loretą Zakarevičienė, Kongreso atstovų ir senatorių patarėjai daugiausiai domėjosi V. Landsbergio požiūriu į NATO ateitį.

Anot V. Landsbergio, Šiaurės Atlanto sąjunga privalo padėti Rusijai demokratizuotis, kad ji pakeistų senąją mąstymą ir imtų vertinti NATO ne kaip priešą, o kaip bendrininką kovoje už demokratiją.

V. Landsbergis linkėjo Rusijos politikams atsakyti į „imperinio“ mąstymo ir iliuzijų apie neva „prarastą“ teritoriją. „NATO gina bendras vertybes, tačiau jai vertėtų išplėsti ir šių vertybių skalę“, atstovė spaudai citavo Seimo pirmininko žodžius.

V. Landsbergis ateityje mato didelį sąjungos vaidmenį, jos gebėjimą gesinti įtampos židinius visame pasaulyje. Seimo pirmininkas pabrėžė, kad NATO neturi atsiskirti gynybinės funkcijos, tačiau šis gynybinis nėra vien nuo Rusijos, bet nuo kitų pasaulio galingųjų atsirasti kri-

patarėjų paklaustas apie Lietuvos pageidaujamas tolesnę Vašingtono pagalbą, V. Landsbergis pabrėžė, jog Lie-

* Premjero potvarkiu sudaryta darbo grupė siūlo Gruto miške stovinčias sovietines skulptūras atiduoti Lietuvos genocido aukų muziejui, kuris paminklus laikinai saugoti ir rodyti perduotų viešajai įstaigai „Hesono klubas“. Tarp kitų darbo grupės išvadų ir pasiūlymų, penktadienį pateiktų vyriausybei, įrašyta ir tokia nuostata, kad nugriautų tarybinio laikotarpio skulptūrų, kaip praradusių reikšmę, reikėtų neįrašyti į nekilnojamųjų kultūros vertybių sąrašą.

Praėjusią savaitę vykusiam pasitarime, premjeras pareiškė, kad lieka galioti visi, netgi prieštaraujanti vertinami buvusio kultūros ministro S. Šaltenio sprendimai. V. Pa-

Rugpjūčio 23 dieną Lietuva minės Baltijos kelio, kuriuo buvo pažymėtos 1939 m. rugpjūčio 23 d. pasirašyto Molotovo-Ribbentropo pakto metinės, dešimtmetį. Vilniaus Gedimino pilyje bus atidengta atminimo lenta. Per tris Baltijos valstybes nusidriekusi rankomis susikibusių žmonių grandinė prasidėjo Vilniuje, totem prie pilies bokšto durų. Sąjodis šiemet pakvietė žmones sugrįžti į tas kelio atkarpas, kur jie stovėjo prieš 10 metų. Baltijos kelio jubiliejui paminėti bus uždegamos Laisvės ugnys, spjautos fotoparodos, vakaronės, iš Vilniaus ir Talino keliomis leidžia dviratininkai.

Nuotr.: Prie Vilniaus arkikatedros varpinės penktadienį prasidėjo tarptautinis begimas „Baltijos kelias“.

„Mažeikių nafta“ gali tapti perspektyviausia imone Europoje

Vilnius, rugpjūčio 19 d. (BNS) — Pertvarkius ir atnaujinus „Mažeikių naftos“ gamyklą, ji gali tapti viena iš patraukliausių Europos naftos perdirbimo gamyklų, sako Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko (ERPB) atstovas. „Jau po kelerių metų, integruvus Rytų ir Vakarų naftos perdirbimo sistemas, šiame regione išliks tik 3-4 modernios strateginės naftos perdirbimo bendrovės, ir „Mažeikių nafta“ realiai gali būti viena iš jų“, ketvirtadienį po susitikimo su Lietuvos ministru pirmininku Rolandu Paku sakė ERPB Gamtinių išteklių grupės direktorius Vittorio Jucker.

Jis pabrėžė, kad į minėtą įmonę grupę pateks tik kelios bendrovės, turinčios rimtus „ekonominis ir politinius strateginius bendrininkus“.

Parlamento vadovas atsisakė žemės sklypo Vilniuje

Vilnius, rugpjūčio 20 d. (BNS) — Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis nutarė atsisakyti žemės sklypo prestižinėje Vilniaus vietoje ir už jį gautas lėšas atiduoti labdarai.

„Praėjusių metų pabaigoje teisėtai, kaip ir daugelis Kovo 11-osios Nepriklausomybės akto signatarų, įsigijau Vilniuje žemės sklypą individualiam gyvenamajam namui statyti. Dabar nusprendžiau šios nuosavybės atsisakyti“, sakoma penktadienį išplatintame V. Landsbergio pareiškime.

Penktadienį ryte Seimo pirmininkas telefonu informavo premjerą Rolandą Paką apie sprendimą atsisakyti jam „teisėtai skirtą žemės sklypą gyvenamojo namo statybai“. V. Landsbergis paprašė R. Pako sudaryti juristiškai kvalifikuotą komisiją, kuri būtų įpareigota parduoti sklypą vertybinėje, o gautą pelną skirti

bes vadovas pavadino Kultūros ministerijos vardu reikalau, į kurį ministrų kabinetas neketina kištis. Negavę premjero pritarimo savo planams, Kultūros ministerijos pareigūnai kol kas nesugalvojo, kaip būtų galima atšaukti V. Pa-

barskaitę, tvirtina dienraštis.

sutartis dėl investicijų į „Mažeikių naftą“.

Idėja apie investicijas į „Mažeikių naftą“ ERPB yra rutuliuojama apie dešimtį metų ir dabar ji jau artėja prie pabaigos“, sakė V. Jucker. Pasak jo, laimės tie, kurie greitai — per metus ar kelis — modernizuos bendroves ir įsijungs į sistemą.

„Mažeikių naftos“ finansavimo programai, prasidėsiančiai po 9-12 mėnesių, planuojama surinkti apie 550 mln. JAV dolerių. „Chase Manhattan“, konsultuojantis Lietuvos naftos bendrovę, vadybininkas Londone Bruce Payne trečiadienį po susitikimo Ūkio ministerijoje „Reuters“ sakė, kad ERPB bei IFC šiai programai skirtų po 100 mln. dolerių.

Dabar 88,5 proc. „Mažeikių naftos“ akcijų priklauso Lietuvos vyriausybei, kuri jau baigia derybas su JAV bendrove „Williams“ dėl 33 proc. akcijų paketo pirkimo už 150 mln. dolerių. Taigi, valstybei liks 59 procentai, nors sutartyje numatyta galimybė, kaip „Williams“ savo dalį „Mažeikių naftoje“ galės padvigubinti.

* Trečiadienį vienos didžiausių Lietuvoje „Mažeikių naftos“ bendrovės valdyba šio susivienijimo generaliniu direktoriumi paskyrė ūkio ministro rekomenduotą 44 metų Vidmantą Macevičių, pastaruoju metu dirbusį Mažeikių termofikacinės elektrinės vadovu. Prieš tai sostinėje posėdžiavusi „Mažeikių naftos“ valdyba patenkino Gedimino Kiesaus prašymą atleisti jį iš šios bendrovės generalinio direktoriaus pareigų. Jis vadovavo bendrovei nuo 1995 m., iš naftos susivienijimo vadovo posto teigia pasitraukęs savo noru.

* Neatatiniai valstybės konsultantai tapo neatlyginimais pasitelktais asmenimis. Vyriausybė netekusiais galios pripažino aštuonis savo narius, susijusius su valstybės konsultantų darbo organizavimu ir apmokėjimu. Nuo šiol minėtieji asmenimis nebus mokama ir 1,5 minimalios mėnesinės algos dydžio išmokos (645 litai) okinėms išlaidoms padengti. Įstatymas apibrėžia, kad valstybės tarnautojas yra asmuo, įgijęs nustatytą valstybės tarnautojo statusą ir vals-

Lenkijos politikai prašo malonės teisiamiesiems „autonominiams“

Varšuva-Vilnius, rugpjūčio 19 d. (BNS) — Grupė iškilių Lenkijos politikų ir lenkų išeivijos visuomenės veikėjų kreipėsi į Lietuvos prezidentą Valdą Adamkų, prašydami sušvelninti nuosprendžius nuteistiems vadinamosios „lenkų autonomijos“ kūrėjams.

Kreipimasi neabejojama Lietuvos teise teisti asmenis, veikusius prieš jos nepriklausomybę ir teritorinį vientisumą, tačiau teigiama, kad galėstis nuteistiems padėtų vystyti gerus Lietuvos ir Lenkijos santykius.

Kreipimąsi pasirašė buvęs „Solidarumo“ ideologas, dabar — Lenkijos Seimo narys ir vienas populiariausių Lenkijos politikų Jacek Kuroni, laikraščio „Gazeta Wyborcza“ vyriausiasis redaktorius Adam Michnik, Lietuvos garbės pilietis Jerzy Giedroyc, Paryžiuje leidžiantis žurnalą „Kultura“, įtakingo Amerikos lenkų kongreso, paskelbusio didelę paramą Lietuvos priėmimui į NATO, pirmininkas Jan Nowak Jezioranski, buvęs Lenkijos ambasadorius Lietuvoje Jan Widacki ir žinomas lenkų visuomenės veikėjas Marek Edelman.

Kreipimosi autoriai atsiboja nuo „tų lenkų politikų ir sluoksnių, kurie brutaliai bū-

tybės institucijose ar įstaigose atliekantis viešojo administravimo, okinės ar techninės funkcijas arba teikiantis viešąsias paslaugas visuomenei.

Prisiekusiųjų teismas Lietuvai nereikalingas

Vilnius, rugpjūčio 18 d. (Elta) — Specialistai neigiamai įvertino galimybes Lietuvoje steigti Prisiekusiųjų teismą, todėl bent jau artimiausiais metais tokia institucija nebus kuriama. Ministrų kabinetas trečiadienį pritarė teisingumo ministro įsakymu sudarytos darbo grupės išvadai, jog Prisiekusiųjų teismą Lietuvoje steigti nėra reikalo.

Vyriausybė į savo 1999-2000 m. veiklos programą yra įtraukusi ketinimą išnagrinėti poreikius ir galimybes steigti Prisiekusiųjų teismą. Todėl metų pradžioje buvo sudaryta darbo grupė iš Teisingumo ministerijos, Teismų departamento, Teisės instituto specialistų bei teisėjų.

Teisiamųjų likimą prisiekusiųjų sprendžia Airijos, Australijos, JAV, Jungtinių Karalysčių, Kanados, Naujosios Zelandijos, Rusijos ir kelių kitų valstybių teismuose. Daugelio šių valstybių konstitucijose įtvirtinta Prisiekusiųjų teismo veikla, o pagrindiniame Lietuvos įstatyme to nėra.

Pagal tradiciją, prisiekusiųjų turėtų būti 12. Prisiekusieji — tai jokio teisinio išsilavinimo neturintys asmenys, kurie, pasitelkę sveiką protą, solidarizuojasi su nukentėjusiuoju, užjaučia patekusį į bėdą teisiamąjį ir žmonių vardu kartu su profesionaliu teiseju vykdo teisingumą.

Prisiekusiųjų teismo šalininkai tokioje sistemoje įvelgia galimybę įveikti su korupcine grupuotėmis susijusius teisėjus ir sumažinti biurokratizmą teismuose. Jie tokius teismus taip pat vadina demokratijos išraiška.

tybės institucijose ar įstaigose atliekantis viešojo administravimo, okinės ar techninės funkcijas arba teikiantis viešąsias paslaugas visuomenei.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 21 d.: Šv. Pijus X; Bukontas, Gaudavys, Joana, Kazimiera (Kazė), Medeina, Pijus, Zai-bone.

Rugpjūčio 22 d.: Ipolitas, Kari-jotas, Marija, Rimantė, Sigita, Tautminas, Violeta, Zygfriedas.

Rugpjūčio 23 d.: Šv. Rozė Limietė; Baumilas, Gilius, Girmantas, Liudytė, Pilypas, Tautgaile. Juodojo kaspino diena Lietuvoje. 1989 m. per Lietuvą, Latviją ir Estiją nusitęsė Baltijos kelias.

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaguoja: Laima Šalčiuvienė
411 East Lynnwood Ave.
Arlington Heights, IL 60004

„ATEITIS GIMSTA DABARTYJE“

Liepos 23-25 d. Kaune įvyko Ateitininkų federacijos atskirimo dešimtmėčiui pažymėti skirto konferencija „Ateitis gimsta dabartyje“. Tris dienas prasmingai derėjo dvasią keliančios pramogos ir rimtas darbas: įvertinimas to, kas yra, bandymas numatyti ateities veiklos gaires.

Penktadienio vakarą Kauno Santaka skambėjo nuo jaunatviško šurmilio, dainų, šokių, muzikos. Kelias valandas iš visos Lietuvos kaimelių susirinkę ateitininkai ne tik linksminosi, bet ir atnaujino pažintį, tęsė prasidėjusią bičiulystę vasaros stovyklų ir žiemų akademijų metu. Ant žolės susėdę jaunimo būreliai, pavargę nuo liaudiškų šokių stūkurio, maloniai šnekučiavo, ilsejos.

Šeštadienio vakarą net trylika kuopų dalyvavo Talenti vakare: dainavo, šoko, vaidino — stebino išmone ir kūrybiškumu. Iš tiesų ateitininkai brandina talentus.

Sekmadienio rytą vėliavomis nešini ateitininkai per miestą patraukė link Prisikėlimo bažnyčios — visos Lietuvos šventovės. Pastoliais apstatytoje bažnyčioje vyko tikra dvasinė puota. Šv. Mišias aucho ateitininkijos dvasios vadovų arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, iš Brazilijos atvykęs nuodirdus ateitininkų bičiulis kun. Juozas Šeškevičius, meiliai vadinamas „dėde Juozu“, ir kun. Robertas Grigas. Gausiai susirinkusius įvairaus amžiaus žmones vienoje ne tik giesmė, malda, bet ir pajautimas, kad kartu su mumis yra Kristus, kurį žinome esant kiekvienoje vietoje, sesės ir brolio, esančio artiau ar toliau nuo manęs, širdyje. Juolab, kad kone visi šv. Mišių dalyviai stiprinosi Eucharistinė duona. Atminimui visiems išdalintos kvietimų varpos, atneštos kaip auka ant Dievo stalo.

Konferenciją sveikino Seimo pirmininko pavaduotojas ateitininkas Feliksas Palubinskas. Seimo narys Algirdas Patackas perdavė Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio sveikinimus bei linkėjimus. Švietimo viceministrė Gražina Paliokienė perdavė švietimo ministro Kornelijaus Platelio sveikinimus, pati sveikinimo konferencijos dalyvius. Kauno apskrities viršininkas Kazys Starkevičius ne tik sveikino, bet ir zadėjo artimiausiu metu perduoti suremontuotus Ateitininkų namus. JAV ir Kanados ateitininkų vardu sveikinimo žodį tarė Laima Šalčiuvienė. Buvo perduotas Vilniaus arkivyskupo Audriaus Juozo Backio bei prelato Alfonso Svarinsko sveikinimo žodis.

Dvi dienas klausėmės pasikait, dalyvavome diskusijų grupėse, kurių buvo net aštuonios. Buvęs valdybos pirmininkas dr. Arvydas Žygas pastebėjo, kad prieš dešimtį metų, atsiuriant ateitininkams, kitokia buvo ir Lietuvos, ir ateitininkijos vizija. Tik dabar įsitikinome, koks žiaurus buvo komunizmas, ilgam palikęs giliai žaizdą tautos dvasioje, ypatingai persekiojėms Katalikų Bažnyčiai.

Petro Plumpos nuomone, jau 1989 m. atsikuriantys ateitininkai turėjo uolius vadovus, paramą iš užsienio, ryšius su užsienyje aktyviai veikiančiais ateitininkais. Nors vadovai paukojo daug laiko ir energijos, organizacija Lietuvoje visuotinai neįsigalėjo. Išdžiūvusi ir nualinta dirva nepajėgė sudaiginti mesto grūdą.

Anot dabartinio Ateitininkų federacijos pirmininko Vygaudo Malinausko, per tuos dešimtį metų ne kasin kas nuveikta: „Nesame stipri jėga Lietuvos kultūriname ir visuomeniniame gyvenime, kol kas nepasiekėme kokių nors ryškesnių, visuomenės dėmesį patraukiančių laimėjimų. Ir nors yra ateitininkų ar idėjų bičiulių, šiandien besidarbujančių aukštoje valstybinėje vietoje, iškilų kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo veikėjų, tačiau mažai atsirastų Lietuvoje žmonių, kurie jų nuopelnus tapatintų su ateitininkų organizacijos nuopelnais“.

Tačiau yra ir kuo pasidžiaugti. Ateitininkų dvasios vadovų arkivyskupas Sigitas Tamkevičius pastebėjo, kad buvo pavykęs suskaldyti ateitininkus, nuvesti juos „i laukas“, bet taip neatsitiko. Vido Abraičio, dabartinio Ateitininkų federacijos vicepirmininko, nuomone, vasaros stovyklų ir žiemų akademijų metu ateitininkai atrado vieni kitus, pajuto bendrumo džiaugsmą. Išvažiavę iš stovyklų jaunūčiai braukia atsivėsinimo asarus.

Kun. Roberto Grigo nuomone, „šimtams imlių ir ieškančių Lietuvos jaunystę buvo dovanojamos religinio, akademinio, kultūrinio gyvenimo vertybės, suteikiama daugybė progų idealistams susipažinti, bendrai dirbti, susidraugauti. Esu įsitikinęs, kad šitos sėjos vaisiai iš tikrųjų bus matyti tuomet, kai nūdienos moksleiviai ir studentai, ateitininkų renginiuose klausėsi garbingiausių Lietuvos žmonių pasikait, kartu dainavę ir meldęsi prie stovyklų laužų, sukurę šeimą, kai jie ir jų vaikai ateis dirbti“. Dr. A. Žygo nuomone, tas laikas gali nusitęsti dar toliau: „iki gyvenimo pabaigos gal nematysime savo darbo vaisių. Mūsų pareiga — aktyvi dirva, ruošti ją sėjai, o pasėjus — daiginti grūdą“.

Buvo mėginta atsakyti į ilgamečio ateitininkų vado Juozo Polikaitio klausimą „Ar ateitininkai rodyti kelią Lietuvos ateičiai?“

Ambasadorius Venezueloje Vytautas Dambrava yra įsitikinęs, kad valstybė be Kristaus tampa laukine šalimi. Jis mato tris ateitininkų darbo sritis: aktyvi talka Katalikų Bažnyčiai ir katalikiškoms institucijoms padedant susigrąžinti prarastus vaikus, teisingai socialinių klausimų sprendimas, vadovaujantis artimo meile, ir įvairiapusiškas katalikiškos spaudos remimas. Malonu, kad ambasadorius V. Dambrava labai vertina „XXI amžių“.

P. Plumpos nuomone, turėtų būti įgyvendinamas prof. Stasio Šalkauskio priesakas atnaujinti dvasinį gyvenimą. Juk laimė žėri ten, kur nėra

Kauno apskrities viršininkas Kazys Starkevičius, Lietuvos Respublikos Seimo narys Feliksas Palubinskas ir Ateitininkų šalpos fondo valdybos nare Laima Šalčiuvienė Ateitininkų Jubiliejinės konferencijos metu kalbasi apie Ateitininkų namų Kaune grąžinimą. Kazys Starkevičius, sveikindamas konferencijos dalyvius ir Lietuvos ateitininkus, minėjo, kad iki rugpjūto mėn. pabaigos per Vyriausybę turėtų būti sutvarkyti visi dokumentai užtikrinantys, kad namų paveldimą Ateitininkų federacijai Per nematęs jo pastangas, atrodo, kad Ateitininkų namai pagaliau bus grąžinti teisėtą savininkų nuosavybėn.

„ATEITIS“ NR. 2

Vytauto Didžiojo universiteto patalpose besiregistruojantys Jubiliejinę konferencijai išvydo atgimusio „Ateities“ žurnalo antrą numerį, kurį buvo galima ten pat įsigyti. Šis antrasis 27 puslapių numeris, išleistas konferencijos proga, dengtas Lietuvos ateitininkų veiklą lūžiančių nuotraukų ir konferencijos ženkliukų kolažu. Patraukti skaitytojų dėmesį, viršelyje užrašyta pavadinimai šiame numeryje išspausdintų penkių straipsnių: „Ryškiausi ateitininkų momentai, Išeivija: atlaikėme ir atsilaikėme“, „Seitovinių krikštynų fragmentai“, „Sportas ir askeze“, „Studentų ideologijos kursai“. Beje, žurnalo turinys kur kas platesnis.

Turinį sudaro septyni skyriai padalinti į: „Idealas ir lai-

kas“, „Seimyniškumas“, „Katalikiškumas“, „Aktualijos“, „Studentų ideologijos kursai“, „Kronika“ ir „In Memoriam“. Žurnalo pradžioje yra Ateitininkų federacijos pirmininko Vygaudo Malinausko žodis, rašytas ateitininkijos atskirimo Lietuvoje dešimtmėčio proga. Keturių paragrafų laiška, kuriame pirmininkas kreipiasi į ateitininkus ir idėjų bičiulius, užbaigia rašydamas: „Sveikindamas visas ateitininkes, visus ateitininkus ir jų bičiulius ateitininkų atskirimo Lietuvoje 10-ties metų proga linkiu, kad šukis „Visa atnaujinti Kristuje!“ visada būtų šviesus mūsų kasdienybės horizontas, kurio link nukreiptos mūsų pastangos, darbai ir viltys“.

Jaučiasi, kad šiam numeriui medžiagos netrūko, kad redakcija sąmoningai stengėsi ne tik nukreipti turinį jubilie-

jine linkme, bet ir leisti skaitytojui puoseletį Lietuvos ateitininkų veiklumą.

Studijų dienose šių metų Darbo dienos savaitgalio Dainavoje dalyviai galės įsigyti po vieną egzempliorių šio antro „Ateities“ numerio.

L.Š.

Tradicinis „Ateities“ savaitgalis š.m. spalio 22, 23 ir 24 d. vyks Ateitininkų namuose, Lemonte. Numatoma plati ir įvairi programa, kuria sudomėti kviečiama ir platioji Čikagos ir apylinkių lietuvių visuomenė. Šeštadienio vakare ruošiamas Ateitininkų šalpos fondo vakarienė.

DR. VILJA KERELYTĖ
Amber Health Center
Striburo, sąnarių ir raumenų gydymas, chiropraktika, manualinė terapija, akupunktūra.
7271 S. Harlem, Bridgeview, IL 60455. Tel. 708-594-0400. Kalbame lietuviškai. Valandos susitarus.

SURENDER LAL, M.D.
Specialybė — vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos pagal susitarimą

Ramona C. Marsh, MD SC
Obstetrics & Gynecology
3825 Highland Avenue Suite 4A
Downers Grove, IL 60515
630-852-9400
Valandos pagal susitarimą

ROMAN KOZYCKY, MD
ALINA VOLODKA, PA-C
VIDAUS LIGOS
Sveikatos patikrinimas dėl pilietybės
6222 S. Puleaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-581-5276
Valandos susitarus

DR. ARVYDAS J. DAILIDIS
DANTŲ GYDYTOJAS
21470 S. Main St.
Matteson, IL 60443
Tel. 708-748-0033
Valandos pagal susitarimą

DALIA A. CEPELE, D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171 St.
Tinley Park, IL 60477
708-614-6671
Valandos pagal susitarimą

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURG
NERVŲ IR EMOCINIS LIGOS
Keb. 773-735-4477
Rez. 708-245-0067 arba 708-248-6581
6449 S. Puleaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS JOKSA
6441 S. Puleaski Rd., Chicago, IL
Rez. 708-422-7807
Keb. 773-582-0221
Valandos susitarus

DR. DALIA JODWALIS
DANTŲ GYDYTOJA
3800 Highland Ave., Ste. 201
(dėlasi gaisras nuo Good Samaritan Ignorance)
Downers Grove, IL 60515
Tel. 630-980-3113
Valandos susitarus

DR. K. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
773-778-6669 arba 773-489-4441

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mazindami pašto ilaizdas, pakvitatimų už prenumeratą nesuiciame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:	(U.S.) \$115.00	\$65.00	\$45.00
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsiekant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausio redaktore — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Krumpis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant pralome pasiilkti kopiją.

DR. DOMAS LIPKUS

Vidaus ir plaučių ligos
15300 West Ave.
Orland Park
708-340-8100
Valandos kasdien, išskyrus savaitgalius

DR. ELIGIJUS LEIŠIS

AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
1192 Walter St., Lemont, IL 60439
1301 Copperfield Ave., Suite 113,
Joliet, IL 60432
Tel. 815-723-1854

DR. RAMUNĖ MACIAUSKAS

DANTŲ GYDYTOJA
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills
Tel. 708-598-2131
Valandos pagal susitarimą

DR. VILJUS MIKAITIS

SEIMOS DOKTORAS IR CHIRURGAS
FAMILY MEDICAL CLINIC
15505-127 St., Lemont, IL 60439
Priešais Patel Community Hospital
Shaw Cross Hospital
Valandos pagal susitarimą
Tel. 630-257-2285

Cardiac Diagnosis, LTD.

6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 773-436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Sirdies ir kraujagyslių ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. LINA POŠKUS

DANTŲ GYDYTOJA
8434-A S. Kedzie, CHICAGO, IL 60652
Tel. 773-736-1540 arba 773-434-4440
Valandos pagal susitarimą

JONAS V. PRUNSKIS, MD

TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
GREGORY SUEZLE, MD
Illinois Pain Treatment Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, dubens arklies, raumenų, vežio, sužeidimų darbotviete ir sporte bei kt. vietų skausmo gydymo specialistai
Chicago: 312-726-0800
East Dundee: 847-551-1212
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
ir Libertyville

DR. DANA M. SALIKLIUS

Dantų gydytoja
825 S. Mannheim Rd.
Westchester, IL 60154
Tel. 708-344-1694
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, POSLES IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie Ave.
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Sėd. pagal susitarimą
Kabineto tel. 773-778-2880
Namų tel. 708-448-5545

DR. V.J. VASAITIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA
4817 W. 83 St., Burbank, IL
Tel. 708-423-6114
Valandos pagal susitarimą

DR. KENNETH J. YERKES

DR. BOB DOKHANCHI
Dantų gydytojai
Pasiniriktams nuolatė
4007 W. 88 St., Chicago, IL
Tel. 773-735-5558
4707 S. Gilbert, Le Grange, IL
Tel. 708-352-4487

DR. PETRAS ŽLOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Keb. tel. 773-598-3186
Namų tel. 847-381-3772
6745 West 63rd Street
Val. pirm. ir ketv. 3 v.p.p. - 6 v.p.p.
Kitomis dienomis - susitarus

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis
už priemamą kainą. Pacientai
priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimai (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8260

Dr. RUSSELL MILLER

SEIMOS GYDYTOJAS IR
CHIRURGAS
perėmė dr. P. Kisieliū
praktiką. Val. susitarus, arba ne:
pirm. 11-7, antr. 9-5, trečd.
10-6, penkt. 10-4, kas antrą
šešt. 10-2, 1-3 S. 50 Ave.,
Cicero, IL. Tel. 708-652-4159.

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — SIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

GEDAS M. GRINIS, MD

INKSTŲ, POSLES IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Aurora Medical Center
10400 75 St., Kenosha, WI 53142
(414) 697 6990
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLOBA, M.D.

INDRE RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

LINAS SIDRYS, M.D.

Akių ligos / Chirurģija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

DR. PETRAS KISIELIUS

INKSTŲ GYDYTOJAS
Center for help
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609
Valandos susitarus.

BIRUTĖ L. PUMPUTIS, M.D.

Fellow: American Academy of
Family Practice
SEIMOS GYDYTOJA
320 W. 61st Ave. (219) 947-5279
Hobart, IN 46342 Fax (219) 947-6238

NIJOLĖ STANKEVIČIUTĖ, M.D.

Board Certified, Internal Medicine
Valandos įsų patogumui
Holy Cross Professional Pavilion
3 fl. South
Lithuanian Plaza Ct. at California Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 773-471-7879

STUDIJŲ DIENOS DAINAVOJE (rugpjūčio 3-6 d.)

PROGRAMA

Penktadienį: 6 v.v. — Vakariene
8 v.v. — Vakaronė — vaizdajuostės iš Lietuvos
Šeštadienį:
8 v.v. — Šv. Mišios

nuodėmės. Jis ragino kryžių nešti noriai. Jeigu ne, nešime prievarta, kaip Simonas Kirenietis.

Šiai nuomonei pritarė dr. Arvydas Žygas, „Mūsų gyvenimo centras turi būti Kristus. Jeigu nenorime su juo susitikti, keiskime organizacijos pavadinimą. Ateitininkai be dvasios, maldos, šv. Mišių bus tik paprasta organizacija“, — sakė jis ir ragino daryti gera.

Arkivyskupas Sigitas Tamkevičius pabrėžė, jog ateitininkas nėra stovintis virš kitų, bet tarnaujantis kitiems. Į nusiskundimus ir dvasininkus pirmiausia turėtų išugdyti ateitininkai. Jis paragino ateitininkus deramai pasirengti Eucharistiniam kongresui, kuris kitąmet vyks Kaune.

Norisi tikėti, kad iš šios konferencijos ateitininkai išsiskirstė po įvairias Lietuvos vietas po įvairias dvasiškas, dar labiau sutvirtinę bendrumo meilę ir šeimyniškumo jausmą.

Konferencijos pabaigoje federacijos pirmininkas V. Malinauskas padėkojo visiems, prisidėjusiems rengiant šį susibūrimą.

Aldona Kačerauskienė
XXI Amžius Nr. 60
1999.08.06

8:30 — Pusryčiai
9:30 — Ses. Daivos Kuzmickaitės paskaita: „Tarp dviejų pasaulių: pirmosios naujųjų imigrantų dienos ir prisitaikymo sunkumai Čikagoje“.

11 — Prano Prancevičiaus paskaita: „Ateitininkų tinklapis“

12:30 — Pietūs

2 v. p.p. — Laimos Šalčiuvienės pranešimas: „Sveikinimai iš Lietuvos“

4:30 — Augustino Idzelio pranešimas: „Holokaustas Lietuvoje: klausimai ir problemos“

6 v.v. — Vakariene

7:30 — Rožinio eisenos

8:30 — Pokalbis su dailininku Rimu Čiurlioniu, praveda Taura Underienė

Sekmadienį:

8:30 v.v. — Pusryčiai

9:15 — Indrės Čuplinskaitės paskaita: „Vatikanas II“

10:30 — Bob Constable paskaita: „Social Services in Lithuania“

12 — Šv. Mišios

1:15 v. p.p. — Pietūs

2 — Studentų simpoziumas. Praveda Marius Polikaitis.

4:30 — Dariaus Polikaitio paskaita: „Žvilgsnis į muziką chorams“.

6 v.v. — Vakariene

7:30 — Literatūrinis vakaras.

8:30 — Dainavos ansamblio vyrų oktetas.

PRISIMINKIM ROKIŠKĮ, ŠVENČIANTĮ 500 METŲ JUBILIEJŲ

ALFONSAS NAKAS

„Kiek žinios siekia, XV a. pabaigoje D.L.K. Kazimiero ir Aleksandro laikais [...] 1499 IX 21 D.L.K. Aleksandras dave raštą vietininkui Grigaliui Stankaičiui Astikavičiui, rūmų maršalkai nustatydamas ribas Rokiškio ir Penionių [...] Lietuvos enciklopedija (JAV), 26 tomas.

Remdamasis aukščiausia cituota data — 1499 IX 21 — Rokiškis didžiuojasi savo 500 metų gyvavimo jubiliejum. Tokio amžiaus tėra sulaukęs turbūt tik retas iš tebeegzistuojančių Lietuvos miestų.

Per visą paskutinį šimtmetį į Angliją ir abi Amerikas iš-emigravo tūkstančiai rokiškių, gindamiesi nuo caro prie- spaudos, vengdami rekrūtų, ieškodami sotesnio duonos kėsio. Po 1944-jų, Lietuvai tragiškiausios vasaros, vėl de- šimtys tūkstančių Lietuvų pa- likome, pabūgę raudonojo te- roro. Be jau minėtų konti- nentų, priglubiųjų šimtmečio pradžios emigrantų, dešimt ar daugiau tūkstančių kūrėsi net Australijoje. Visose emi- gracijų bangose Lietuvą paliko ir daugelis šimtų rokiškių. Deja, kurie Rokiškio miestą ar jo apskritį palikom, po so- vietinės antrosios invazijos 1944-jų vasarą, jaunystę ir sveikata trykštančiais žaliū- kais, jau senumom, paliegom, Brazdžių parafrazuojant, be- galim Lietuvą mylėti tik iš tolo... Tai tiems bendraam- žiams ir šie žodžiai.

Per paskutinius dešimtme- čius Rokiškis išaugo kone iki nepriklausomybės laikų Pa- nevezio dydžio, berods, pri- artėjo, ar peržengė 20,000 gy- ventojų ribą. Kai mus švietė tik Juozo Tumo-Vaižganto val- stybinė gimnazija, dabar pa- našių mokyklų tenai yra kele- tas. Ačiū Dievui, kad karo veiksmi nesunaikino, o oku- pantai neišniekino Šv. Mato bažnyčios, neogotikos perlo, su nuostabiais, brangiausiais vidaus įrengimais bei vargo- nais, kad bent išore išliko sveiki grafų Przezdziečių rū- mai, glaudžiantys nuostabiuo- sius Šapkos „Paukščius“ ir ki- tus kūrinius. O besidomintys gastronominiiais kūriniiais, gali didžiutis Rokiškio sūrų pramonę, garsėjantią visoje Europoje, minima ir Amerikos žiniasklaidoje.

Tiems, kurie paskutinį pi- rmosios nepriklausomybės de- šimtmetį lankė Juozo Tu- mo-Vaižganto gimnaziją, Ro- kiškis iki mirties lks jaunystės svajonių Meka. Ro- kiškį mokėmės, žaidėm, sport- avom. Į mūsų metinį kokio

scenos veikalo spektaklį susi- rinkdavo visa miesto ponią. Mes liepomis, klevais ir dar kokiais medeliais gimnazijos rajoną taip apzeldėme, kad, lankydami 1989-jų vasarą, rūmus radau tarp medžių — milžinų „dingusių“. Pamėg- džiodami Šabaniausko roman- są apie Palangos jūrą, dai- nuodavom: „Furmanskio prū- de paskendo mano meilė...“, nes tenai plaukiadavom ir- klinėm valtelėmis, o žiemą, Šabaniausko ir Grauzinio ro- mansų lydimi, siautėdavome miesto čiuožykloje. Nors gegu- žinės pamaldos Šv. Mato bažnyčioje ir labai prailgdavo, bet po pamaldų, su mergaitėm kartu, ar tik jas iš tolo ste- bėdami, iki saulėlydžio vaikš- čiodavom Nepriklausomybės aikštėje. Rokiškis, Rokiškis!.. Gaila, kad nei Serevičius, nei Pr. Kozulis neapdainavo jo taip, kaip Ukmergę apdainavo Vladas Šlaitas.

Bet kalbėkime apie dabartį, apie garbingą Rokiškio pus- tūkstantį. Jubiliejines iškil- mės jau čia. Jos vyks 1999 m. rugsėjo 25 d. šeštadienį, ir 26 d. sekmadienį. Nors programa surašyta į vienintelį puslapį, skaitant taipiose eilutėse, ir ypač tarp eilučių, net ir „my- lėdami Rokiškį iš tolo“ supra- sime, kokią plačią, kokią iš- samią minėjimo programą Rokiškio visuomenininkai — kultūrininkai paruošė. Būtų didelis džiaugsmas, kad nors vienas „kitas rokiškėnas, o ir ne rokiškėnas, mano žodžius perskaityt, dar suspėtų „per- bristi“ Atlantą ir iš Vilniaus oro uosto laiku Rokiškį pa- siekti.

Tegyvuoja Rokiškis iki tūk- santmečio ir toliau!

JAUNŲJŲ ŠAULIŲ EKSKURSIJA

Liepos 21 d., trečiadienį, vystant kultūrinę švietėjišką veiklą, Vilkaviškio P. Karuzos kuopos šauliai ir jaunieji šau- liai susiruošė ekskursijon. Vil- niuje aplankė taikomosios dai- lės muziejų, įsikūrusiam at- statytame žemutinės pilies arsenaile. Šauliai apžiūrėjo vieną populiariausią ir di- džiausią paveikslą Lietuvoje.

Tai lenkų dailininko Jano Ma- teikos XIX a. pabaigoje nuta- pytą paveikslą „Žalgirio mū- šis“, kuriame pavaizduota Lie- tuvos didžiojo kunigaikščio Vytauto triumfas karo lauke prieš kryžiuočius. Šis įspodin- gas paveikslas yra apie 20

Jaunųjų šaulių ekskursija prie „Žalgirio mūšio“ paveikslu Vilniuje. Nuotr. R. Eidukevičiaus

metrų ilgio ir apie 4 metrų pločio.

Taip pat šauliai apžiūrėjo kryžiuočių pulkų vėliavas, ri- tierių šarvus, arbaletus, kala- vijus, ietis. Toliau ekskursija tęsė Vilniaus katedroje, Gedi- mino pilyje. Grįždami namo po patirtų neišdildomų įspū- dzių, šauliai išsimaudė šilta- jame Sprindžiaus ežere.

Tolimesni mūsų kultūriniai planai, esant galimybėm, ap- lankyti Kaune Vytauto Di- džiojo Karo muziejų, Kryžių kalną, pastatyti kryžių Vilkaviškio buvusią šaulių rinkti- nei atminti, suruošti Vilkavi- skio rajone šaulių gegužinę.

R. Eidukevičius

NAUJAS MOKSLO ŽURNALAS

Pradėtas leisti naujas meti- nis mokslo žurnalas „Archivum Lithuanicum“.

Žurnalo leidėjai — penkios Lietuvos mokslo institucijos: Vilniaus universitetas, Vytau- to Didžiojo universitetas, Klai- pėdos universitetas, Šiaulių universitetas ir Lietuvių kal-

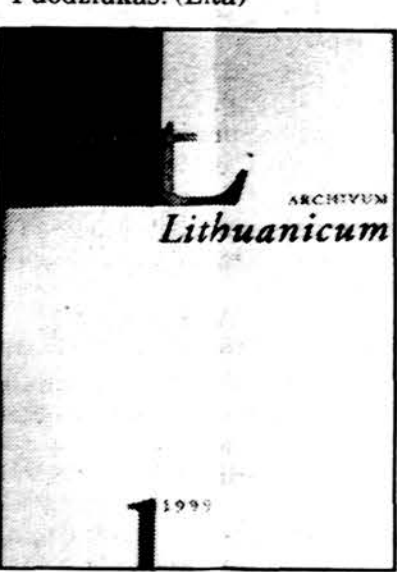
Hab. dr. Giedrius Subačius.

bos institutas.

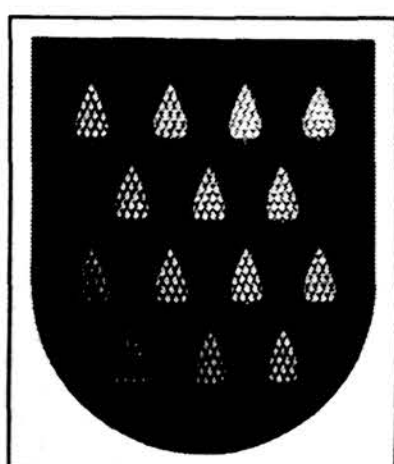
Archivum Lithuanicum“ ski- riamas tradicinei filologijai — senųjų lietuviškų raštų šal- tinių, tų raštų sąsajų ir ge- nezės studijoms. Pirmajame naujo žurnalo tome spausdi- nami straipsniai, nagrinė- jantys įvairius Jono Brekūno, Konstantino Sirvydo, Mikalo- jaus Daukšos tekstus. Disku- sinis žurnalo tonas, pasak leidėjų, gali sudominti ir pla- nąją kultūrinę visuomenę.

Ketvirtadienį, rugpjūčio 12 dieną, Vilniaus paveikslų ga- lerijos rūmuose suruoštas nau- jo mokslo žurnalo „Archivum Lithuanicum“ pirmojo tomo pristatymas. Jame dalyvavo mokslininkai iš žurnala lei- džiančių įstaigų — hab. dr. Giedrius Subačius, prof. Boni- facas Stundžia, prof. Eugenija Ulcinaitė, doc. Egidijus Motie- ka, doc. Giedrius Viliūnas ir kiti.

Nedidelį koncertą pristaty- mo dalyviams ir svečiams su- rengė tarptautinių konkursų laureatas, pianistas Aidas Puodžiukas. (Elta)

PATVIRTINTAS KAČERGINĖS HERBAS

Prezidento Valdo Adamkaus pasirašytu dekretu patvirtin- tas Kauno rajono Kačerginės gyvenvietės herbas. Mėlyna- me herbo lauke vaizduojami keturiomis horizontaliom lini- jomis išdėliota keturiolika auk- sinių kankorėžių.

Kačerginė yra už 16 kilo- metrų nuo Kauno, kairiajame Nemuno krante. Miesto pava- dinimas kildinamas iš pirmojo vietovės gyventojų Kačergio pavardės.

Kačerginė įsikūrė XX am- žiaus pradžioje panemunės pušyne ir iš karto tapo mė- giama poilsiautojų vieta. Čia buvo pastatyta nemažai va- sarnamių.

Istorinio herbo Kačerginė iki šiol neturėjo. Heraldikos ko- misijoje prie Respublikos Pre- zidento svarstant naujo herbo idėjas buvo nutarta herbe pa- vaizduoti kankorėžius, išreiš- kiantis miestelio — kurorto, esancio pušyne, specifiką.

Kačerginės herbo etaloną parengė dailininkas Arvydas Kadailis. (Elta)

Gavau daugybę sveikinimų ryšium su naujomis pa- reigomis (laškai, telefono skambučiai ir t.t.). Labiau- siai įsiminė šis nuostabus kolektyvinis sveikinimas: „Mes labai džiaugiamės, kad baigiantis antrajam tūkstantmečiui švietimo ir mokslo ministru paskirtas produktiviausias kalbininkas, knygos „Rytų Lietuva praityje ir dabar“ autorius Zigmąs Zinkevičius. Ma- nome, kad ir Vilniaus kraštas pirmą kartą mūsų isto- rijoje turėtų pasijausti esąs Lietuvoje arba arti jos“

Danutė Bindokienė

Gėdingos santarvės sukaktis

Besibaigiant šiam šimtme- čiui, vis dažniau skelbiama, kad paminėta — ar bus pa- minėta — kokia nors suka- ktis. Paprastai tie paminėjimai vyksta su tam tikru iškilmin- gumu, dažniausiai — džiaugs- mingai. Tačiau sukaktis su- kaktis nelygi. Yra ir asmeni- nių, ir valstybinių sukaktių, kurių prisiminimas pripildo liūdesiu ar net pasipiktinimu.

Tokia mūsų tautai, o tuo pačiu ir kitoms dviem Baltijos valstybėms, yra rugpjūčio 23- oji d., nes sueina lygiai 60 metų, kai 1939 m. rugpjūčio 23 d., kone sovietų-vokiečių karo išvakarėse, du didieji pa- saulio nusikaltėliai — Stali- nas ir Hitleris — pasirašė abi- gpusio draugiškumo, bendra- darbiavimo ir taikaus sugyve- nimu sutartį. Parodydami galbūt istorijoje negirdėtą aki- plėšikumą, šie „partneriai“ pasidalino grobiu, pirma negu ji turėjo savo pinklėse, tuo nu- lemdami trijų Baltijos valsty- bių likimą, pasmerkiant jas žiauriam sunaikinimui.

Ši sutartis buvo pasirašyta, nei vieni, nei antrai pusei nesiruošiant jos laikytis. Kita vertus, argi ne visos, sovietų, net su artimiausiomis kaimy- ninėmis valstybėmis pasira- šytos, draugiškumo sutartys susilaukė tokio likimo? Juk komunistinė santvarka buvo taip gerai išdubuliniusi veid- mainystės meną, kad, net po jos visiško sužlugimo, toje sis- temoje užaugę žmonės dar nėra visiškai nusibraukę rau- donuosius voratinklius nuo akių ir, bent pašamoneje, ne- įstengia visu šimtu nuosimčių tuos melus atmesti.

Staliną ir Hitlerį nie- kuomet asmeniškai nesėdėjo prie derybų stalo, nei Mask- voje, nei Berlyne. Juodąjį darbą už juos atliko išti- kimieji pavaldiniai — šiuo at- veju — Molotovas ir Ribben- tropas. Tad ir sutartis ilgai- niui gavo šių „didvyrių“ var- dą, liko žinoma kaip Moloto- vo-Ribbentropo paktas.

Sutartis turėjusi būti visi-škai slapta, ką liudija priesaiai prie įvairių jos dokumentų, telegramų, laišku. Tačiau pa- slaptis ilgainiui išlindo, tary- tum yla iš maišo, nes nei vie- na tarptautinė niekšybė ilgai- niui neišlieka paslėpta.

Verta prisiminti, kad į Mo- lotovo-Ribbentropo paktą abu partneriai žiūrėjo kiek skir- tingai. Atrodo, kad Stalinas griežčiau laikėsi jo punktų ir naudojosi sutarties teikiama- mis privilegijomis. Nei me- rija.

(pasirašė: K. Garša — „Vilnijos“ draugija, J. Vercin- kevičius — „Vortus“ laikraštis, B. Saplys — Vilniaus krašto lietuvių sąjunga iševijoje, A. Uzdila — Lenki- jos lietuvių Bendruomenė, P. Maksimavičius ir J. S. Paransevičius — Lenkijos lietuvių draugija, A. Ku- cinskaitė — Lietuvių katalikų mokslo akademija ir N. Kitkauskas — Tautos fondo Lietuvos atstovybė).

Grudžio 10-13 d. vyko Ministerijos perėmimas iš buvusio ministro Vladislavo Domarko. Perėmimo-per- davimo aktą pasirašėme grudžio 13 d. Nuo tos dienos pradėjau dirbti ministerijoje.

Pirmasis naujosios Vyriausybės posėdis įvyko gru- odžio 11 d. Prieš tai ir po to buvo daug dirbama tvan- kant valstybės biudžeto projektą 1997 metams. Minis- terijos finansų reikalais teko lankytis pas Premjerą ir finansų ministrą (12.17).

Man darba dar kurį laiką trukdė Lietuvių kalbos in- stituto direktoriaus pareigų perdavimas ir Mokslo akademijos reikalai. Grudžio 9 d. visą popietę tvar- kiau Instituto reikalus, tariausi dėl busimojo direkto- riaus. Rytą dieną įvyko Mokslo akademijos visuoti- nis susirinkimas. Buvo svarstoma ir pritarta rezoliu- cijai „Dėl lietuvių kalbos ir kalbotyros padėties gerini- mo“, priimtai lapkričio 5 d. Grudžio 13 dienos popietę vėl turėjau skirti Instituto reikalams, kol pagaliau juos perdaviau direktoriaus pavaduotojui Kazui Mor- kūnui, kol bus išrinktas naujasis direktorius. Beje, Instituto taryba mane iš direktoriaus pareigų atleido tik „laikina“.

(Bus daugiau)

KAIP AŠ BUVAU MINISTRU

Nr.2

ZIGMAS ZINKEVIČIUS

Tęsinys

Sėkmę turėjo garantuoti mano moksline veiklos — esv 25 knygų autorius, parašiau daugiau negu pusę tūkstantio mokslinių straipsnių — pri- pažinimas pasaulyje: savo nariu mane išrinko 5 pa- saulio mokslų akademijos, 2 universitetai suteikė Gar- bės daktarų vardą, gavau ne vieną prestižinę premiją Lietuvoje ir užsienyje...

Beveik kiekvienoje mokykloje dirba buvę mano mo- kiniai, todėl puikiai žinojau, kaip ir kuo gyvena peda- gogai ir kokia dabar padėtis mokyklose. Tikėjau savo buvusįjį studentų paramos. Nemaniau, kad būsiu pa- liktas vienas kovoti su „vėjo malūnais“. Svarbų vaid- menį man apsisprendžiant atliko Zigmąs Pocius ragi- nimas. Todėl ir buvau linkęs pasiryžti.

Einamas dirbti į Ministeriją žinojau, kad daug ko turėsiu išsiduoti. Pirmiausia, neteksiu labai geros tarybos Lietuvių kalbos institute. Čia turėjau kaip- niokur kitur geras sąlygas dirbti mokslinį darbą ir ra- miai gyventi. Tomis sąlygomis tęsėjau pasinaudoti vis vienerius metus ir du mėnesius. Dabar teks jų at- šaktyti. Gausiu nutraukti ne tik vaisingai dirbamą mokslinį darbą, bet ir nebebaigti dviejų rašomų mono- grafijų (viena jau visai artėjo prie pabaigos, kitos turėjau tik surinkta medžiagą ir pradėta tos medžia- gos analizę), kelių įpusėtų rašyti mokslinių straipsnių.

Turėsiu atsisakyti beveik visos visuomeninės veiklos. Daug ko teks atsisakyti, kas man buvo prie širdies.

Ėmiau abejoti, ar fiziškai pakelsiu užsikraunamą našta. Ar išversiu? Ramybės nedavė prieš septyne- rius metus turėtas infarktas. Ar jis nepasikartos? Dėl to lapkričio 15 d. kreipiausi į mane gydžiusią kardiolo- gą dr. Aliciją Storpirstytę-Drenenkienę, kad išdirtų sveikatą. Tyrė ne tik ji, bet ir profesoriai Vytautas Sir- vydis, Giedrius Uždavinys. Slaptai puoselėjau mintį, gal jie uždraus eiti į Ministeriją. Lapkričio 19-20 d. bu- vau paguldytas į Santariškių universitetinę ligoninę. Buvo zonduojama širdis. Rezultatas: esu pakankamai sveikas!

Pirmosios dienos

Lapkričio 29 d. Seime pas premjerą Gediminą Vag- norių įvyko visų numatomų ministrų susitikimas. Su- sipažinau su tais būsimaisiais kolegomis, kurių dar nepažinojau. Rytą dieną daugelyje laikraščių pasi- rodė mūsų fotografijos su trumpais apibūdinimais. Reikėjo skubiai ruošti Vyriausybės programą. Švie- timo ir mokslo skyriaus projektą sudariau derindamas krikščionių demokratų ir konservatorių programas, šį bei tą papildydamas iš konsultacijų su specialistais, kurie man geranoriškai talkino.

Grudžio 1 d. (sekmadienį) kaip būsimosios Vyriausybės narių dalyvavome pamaldose Arkikatedroje. Šv. Mišias aukojo ir atitinkama pamokslą pasakė arkivys- kupas Audrys Backis. Rytą dieną vėl rinkomės

pas Premjerą, šikart jau su paruoštais atitinkamais Vyriausybės programos skyriais, kurie buvo toliau de- rinami, tikslinami ir „redaguojami. Po dviejų dienų (grudžio 4 d.) buvau iškvieštas pas prezidentą Algir- dą Brazauską trumpam pokalbiui (mane jis pažinojo seniai). Tą patią dieną, dalyvaujant Seimo pirminin- kui Vytautui Landsbergiui, premjerui Gediminui Vag- noriui ir būsimiems ministrams, Prezidentas paskelbė dekretą apie naujosios Vyriausybės sudarymą. Po to — šampano taurė ir bendra nuotrauka, kuri greit ap- keliavo visus laikraščius, pasirodė net užsienio spau- doje. Aštuntoji po Nepriklausomybės atkūrimo (iš viso — 30-oji) Vyriausybė pradėjo darbą.

Grudžio 5 d. įvyko Vyriausybės programos pristaty- mas Seime. Ji buvo ir vėliau dar tikslinama. Galutinai patvirtinti grudžio 10 d. Tą dieną Seime prisiekė naujieji ministrai, tarp jų ir aš. Prieš tai, gruodžio 9 d., turėjau susitikimą su naujuoju Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininku Žibartu Jackūnu. Jo kalba, nors ir draugiška, bet man pasirodė kažkokia suktą.

Gavau daugybę sveikinimų ryšium su naujomis pa- reigomis (laškai, telefono skambučiai ir t.t.). Labiau- siai įsiminė šis nuostabus kolektyvinis sveikinimas: „Mes labai džiaugiamės, kad baigiantis antrajam tūkstantmečiui švietimo ir mokslo ministru paskirtas produktiviausias kalbininkas, knygos „Rytų Lietuva praityje ir dabar“ autorius Zigmąs Zinkevičius. Ma- nome, kad ir Vilniaus kraštas pirmą kartą mūsų isto- rijoje turėtų pasijausti esąs Lietuvoje arba arti jos“

MŪSŲ ŠEIMOSE

PAKALNIS-STANIULIS GIMINĖS
SUSIBŪRIMAS1999 m. rugsėjo 6-13 d.
S. Carolina, Folly Beach „Charleston“

Pirmasis kasmetinis Pakalnių giminės susibūrimas, skirtas pagerbti Ireną Pakalniene, žmoną Antano Alfonso Pakalnio, M.D. (Pakalniškis buvusi pavarde Lietuvoje), sergančią plaučių vėžiu. Irenos Pakalniens mergautinė pavardė buvo Irena-Martyna Staniulyte. Jos tėvai, Jonas ir Ona Staniuliai, gyveno Kaune. Irenos vyras Alfonsas mirė 1986 m. ir yra palaidotas Detroite. Ml. Irena gyvena su vieninteliu sūnumi Vytautu Alfonsu Pakalniu, M.D., Columbia, S. Carolina.

Nuoširdžiausiai ir šilčiausiai šeima kviečia atvykti visus giminaičius, ypač jų vaikus. Pakalnių giminė yra plačiai išisklaidžiusi po Šiaurės Ameriką ir daugelis jų netgi niekada nėra matę savo anūkų. Šia-

me susibūrimo kiekvienas galės pakankamai pabendrauti, pasidžiaugti ir sužinoti daugiau apie bendras sąsajas bei paveldimumą.

Manoma, kad Folly namas, yra seniausios egzistuojančios struktūros, iki šiol esąs prie šalis Atlanto vandenyną ir patvirtinantis Charleston bendro pajurio architektūros 1930 metų stiliaus grožį. Namas yra rezervuotas šiai svarbiai progai. Jis yra 20 minučių nuo istorinio Charleston senamiesčio (kur Pietų karas prasidėjo) ir 40 minučių nuo tarptautinio oro uosto. Galima bus organizuoti ekskursijas į Hilton Head ir Savannah.

Praneskite Vytautui Pakalniui apie savo dalyvavimą ir kiek iš viso asmenų atvyks, atvykimo laiką (ypač jeigu norėtumėte, kad jis jus pasiimtų iš oro uosto). Gal galesite būti pusę savaitės, o geriausia būtų — visą. Tai gal bus paskutinė galimybė asmeniškai susitikti ir pagerbti Ireną.

Galite man pranešti paštu namų adresu: 1625 Heyward Street, Columbia, SC 2905-3202, arba telefonu į namus (803) 799-9474, arba į darbą (803) 4340-7064. (Donna Cochran, mano sekretorė, su malonumu Jums padės, kiek galės).

Vytautas Pakalnis, M.D.

ANDRIUS PUPIUS BAIGĖ
UNIVERSITETĄ,

Šių metų gegužės mėnesį, Andrius Pupius sėkmingai baigė University of Southern California (USC), Marshal School of Business, ir įsigijo Verslo administravimo ir kompiuterio informacijos technikos „Bachelors of Science“ diplomą.

Andrius yra Amerikos Lietuvių jaunimo sąjungos Los Angeles skyriaus išdėstovas. Priklausė ateitininkams. Lietuvių Skautų sąjungai ir Los Angeles LB „Spindulio“ tautiniam jaunimo ansambliui.

Dar prieš universiteto baigimą, Andrius gavo darbą Čikagoje, MCI World Com, bendrovėje. Tikimasi, kad gyvendamas Čikagoje įsijungs į tenykštę lietuviško jaunimo veiklą.

Visi giminės, draugai ir arti-

Andrius Pupius

mieji linki Andriui sėkmes darbe ir gyvenime.

P.J.

Jennifer Salnaitis nuotrauka mums atsiuntė jos seneliai, Janina ir dr. Jonas Salnai. Ši nuotrauka (joje yra ir grupė vaikų) buvo išspausdinta „Portage Daily Register“ laikraštyje liepos 27 d., su parašu, kad Jennifer yra 50 proc. lietuvių kilmės. Portage valdiškoje bibliotekoje pirmadieniais moko amerikiečių vaikus lietuvišką tautinių šokių, pasakoja jiems lietuviškas pasakas ir buvo suruošusi parodėlę su Lietuvos žemėlapiu, miestų herbiais, įvairiais lietuviškais dirbiniais.

Elvyra Narutienė, prel. Ignas Urbonas ir Pilypas Narutis po popiežiaus žymeklių Naručiams įteikimo Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje, Lemonte.

SU MEILĖS SPINDULIAIS PAL.
JURGIO MATULAIČIO MISIJOJE

Birželio 26 d. Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje, Lemonte, įprastinės šeštadienio vakaro — 5:30 val. šv. Mišios.

Aplinka rami, susikaupimą kelianti, skirtinga nuo sekmdienio žmonių gausybės, bažnyčioje netelpanti. Tarp įprastųjų šeštadienio maldininkų būriuojasi iš kitur atvykusieji, nes buvo pranešta, kad šį vakarą įteiks šv. Tevo skirtus ypatingus žymenis inž. Pilypiui Naručui ir Elvyrai Narutienėi.

Šv. Mišias aukojo prel. dr. Jonas Urbonas. Gražiu sodriu balsu giedojo ir vargonais grojo, lyg Lietuvos laukų grožio šventumą skleidžiamas, muzikė, kurios vardą besidžiaugdamas ir neužsirašiau. Derinosi ir jaunojo Strolis balsas skaitiniuose bei psalmės giedant: „Viešpatie, tavo malonės giedosiu per amžius“.

Prel. Urbonas užvertė Mato Evangelijos knygą, palikdamas mūsų širdyse girdėtus žodžius: „Kas neima savo kryžiaus ir neseka paskui mane — irgi nevertas manęs.“ Pagarsėjęs pamokslininkas, giliai išsyrskindamas visus keturis skaitinius, prasmingomis mintimis nuvedė į šio vakaro Mišių aukos dalį, pranešdamas, kad šv. Sostas, įvertindamas Pilypą ir Elvyros Naručių krikščioniško gyvenimo pavyzdį bei nuopelnus Bažnyčiai ir lietuvių tautai, Pilypą Narutį pakėlė į šv. Grigaliaus ordino riterius, o Elvyrai Narutienėi suteikė Pro Ecclesia Et Pontifice ordino kryžių, ir jis įteiks šiuos žymenis.

Prel. Igną Urboną su Naručiais riša ilgų metų pažintis, bendras darbas, idėjos „Viską atnaujinti Kristuje“ keliai. Šv. Paulius Korintiečiams rašė:

KRIKŠTYNOS

Palaimintojo Jurgio Matulaičio lietuvių katalikų misijoje, Lemonte, š.m. liepos 25 d. buvo pakrikštyta Andriaus ir Danos Dapkų pirmagimė dukrelė Elena Regina. Krikštijo kun. Algirdas Palokas. Krikšto tėvai buvo Aušra Dapkutė ir Adomas Didžbalis.

Dana ir Andrius Dapkai dabar gyvena Connecticut valstijoje, bet abu užaugo Čikagos apylinkėse, tai ir dukrelę krikštyti „tėviškoje“ norėjo.

Po apeigų gausus būrys gimių ir draugų krikštynas švęsti susirinko Ateitininkų namuose, Lemonte.

Naująja pusėsere džiaugiasi pusbroliai Mykolas ir Aleksander, tetos dėdės ir seneliai — Regina ir Adomas Didžbaliai, Regina ir Algirdas Dapkai; džiaugiasi ir promociutės Albina Savickienė ir Jadvyga Dapkienė.

„Jeigu turėčiau visą tikejimą, kad galėčiau net kalnus judinti, bet neturėčiau meilės, aš būčiau niekas“ Žmogus įsiąžina, aukodamas save kraštui, tautiečiams, kitam žmogui, uždegdamas meilę mažulelių širdyse — savojo ir artimo Lietuvoje, Kryžių kalne, pastatytas paminklas, pagerbiantis kentejusius Stutthof koncentracijos stovykloje 1943. Tarp 46-ųjų yra ir P. Naručio pavardė. Paminklo viršuje yra kankinio, žymiojo poeto Balio Sruogos įrašas: „Didele garbe būti auka už tautą“.

Klausydami, rodos, verčiau Pilypo Naručio knygos... „Tautos sukilimas 1941“ pirmą dalį, kurios motto „Gyventi ne vien sau, bet puo-

selėti idealistinį pradą“ — kaip lietuviai sukilo įkvėpti vien Lietuvos nepriklausomybės troškimų. Joje — yra pirmųjų lūpų žodinė dokumentacija, lyg tautinė bibliją, kad dabartis žinotų, ateitis didžiutius.

Po šv. Mišių sveikino draugai, pažįstamieji, artimieji. Sveikino Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Vytautas Kamantas, įteikdamas ką tik išspausdintą naują „Pasaulio lietuvis“ žurnalo numerį, kuriame yra vedamasis straipsnis, Pilypo Naručio parašytas. Sveikino žinomas visuomeninkas, pedagogas buvęs ilgametis JAV LB ir PLB švietimo skyrių vedėjas Jonas Kavaliūnas, giliai vertindamas Elvyros Narutienės pedagoginį darbą, pasiaukojimą lituanistinei mokyklai, visuomeninei veiklai. V.K.

Š.m. birželio 26 d. Martin ir Emily Gestautas, gyv. Justice, IL, šventė savo vedybų 50 metų jubiliejų. Mišias aukojo kun. Flynn (dešinėje) St. Patricia parapijos bažnyčioje, Hickory Hills, IL, vaizdą įvyko namuose, dalyvaujant Gestautų sūnams Thomas ir Andrew, jų šeimoms ir kitiems artimiesiems. Gestautai turi du vaikaičius — Christopher ir Melisą. Martin Gestautas priklauso Lietuvos Vycių 36 kuopai, yra veiklus jos narys, o jo nuotraukos iš Lietuvos Vycių veiklos bei kitomis temomis neretai pasirodo ir „Draugo“ puslapiuose.

Andrius ir Dana Dapkai su liepos 25 d. Elenos Reginos varduais pakrikštyta pirmagimė dukrelė.

PAGERBTA LIETUVĖ GYDYTOJA

Daytona Beach — tai miestelis prie Atlanto krantų. Gyvenimas čia verda ne vien amerikiečių visuomenėje, (teatras, simfonijos, net Londono simfonija mus lanko), o kur dar automobilių lenktynės, motociklistai, studentai! Gyvenimas verda ir lietuvių bendruomenėje ir, kai mūsų vienas narys pagerbiamas amerikiečių, mes džiaugiamės ir didžiujamės. Mūsų bendruomenės narė, buvusi LB pirminkė dr. Birutė Preikštienė buvo pagerbta New Jersey Medical Society. 1999 m. gegužės 4 d. jai buvo įteiktas Golden Merit Award of the Society of Medical Assn. of New Jersey įvertinimo pažymėjimas už penkiasdešimt metų gydytojos darbą.

Dr. Birutė Preikštienė-Petrulienė, kilusi iš Jurbarko. Jau pradžios mokykloje galvojo apie medicinos studijas. Būdamas skautė pirmiausiai išgijo sanitarės specialybę (pirmoji pagalba). 1941 m. baigusi Aušros mergaičių gimnaziją Kaune, rudenį įstojo į Vytauto Didžiojo universitetą, Kaune, Medicinos fakultetą. Po trejų metų studijų, artėjant frontui ir rusų okupacijai pasitraukė į Vokietiją. Karui pasibaigus įstojo į Eberhard Karls universitetą Tiubingene. Įdomu, kad tuometinė lietuvių studentų sąjungos valdyba nutarė, kad išteikėjusi moteris universitete tik užims vietą. Taip Birutė vienerius metus

buvo sutrukdytos studijos. Pasikeitus lietuvių studentų valdybai (perėmė liberalesnė valdyba) Birutė grįžo į universitetą. 1949 m. jai buvo suteiktas medicinos daktarės diplomą. Netrukus ji emigravo į Ameriką. Čia gimė sūnus Tauras. Po metų ji pradėjo stazuotę, kad gautų JAV gydytojos diplomą. Birutė pasirinko moterų ligų specialybę.

1957 m. gimė sūnus Darius, o metais vėliau mirė jos vyras Vincas. 1965 m. Birutė atidarė privatų kabinetą Oakhurst, N.J. Priklausė Mammouth Medical Center. Long Branch, N.J. Čia mokė rezidentus ir stazuojančius medicinos studentus. Priklausė AMA ir vietinėms medikų organizacijoms.

1987 m. buvo išrinkta „Metų moterimi“ ir jos vardu buvo įkurtas fondas obstetrikos gailėstingųjų seserų studijoms Mammouth medicinos centre.

1990 m. išėjo į pensiją ir apsigyveno Daytona Beach.

Sveikinimas iš New Jersey Medical Assoc. prezidento dr. Gregory Sachs ir kvietimas atsiimti pažymėjimą buvo gautas balandžio mėn., o įteikimas įvyko 1999 m. gegužės 4 d. Trump Taj Mahal kurorte, Tiara saleje, Atlantic City.

Sveikinam dr. Birutė Preikštienė-Petrulienė, per vargus ir skausmus pasiekusią tikslą.

Birutė Kožiciene

Šeimos narių apsuptai dr. Birutė Preikštienė-Petrulienė įteikiamas New Jersey valstijos gydytojų draugijos garbės pažymėjimas. Iš k. — marti, dr. Birutė Preikštienė, pažymėjimą įteikęs New Jersey AMA prezidentas dr. Gregory Sachs. II eil. — sūnus Tauras ir Darius.

AMERICAN TRAVEL SERVICE

SIŪLOME ŽEMIAUSIAS KAINAS
SKRYDŽIAMS Į VILNIŲ
1999 M. RUGSĖJO 5 - SPALIO 31
IŠ:

CHICAGO	\$578
NEW YORK	\$554
SEATTLE	\$848
ORLANDO	\$635

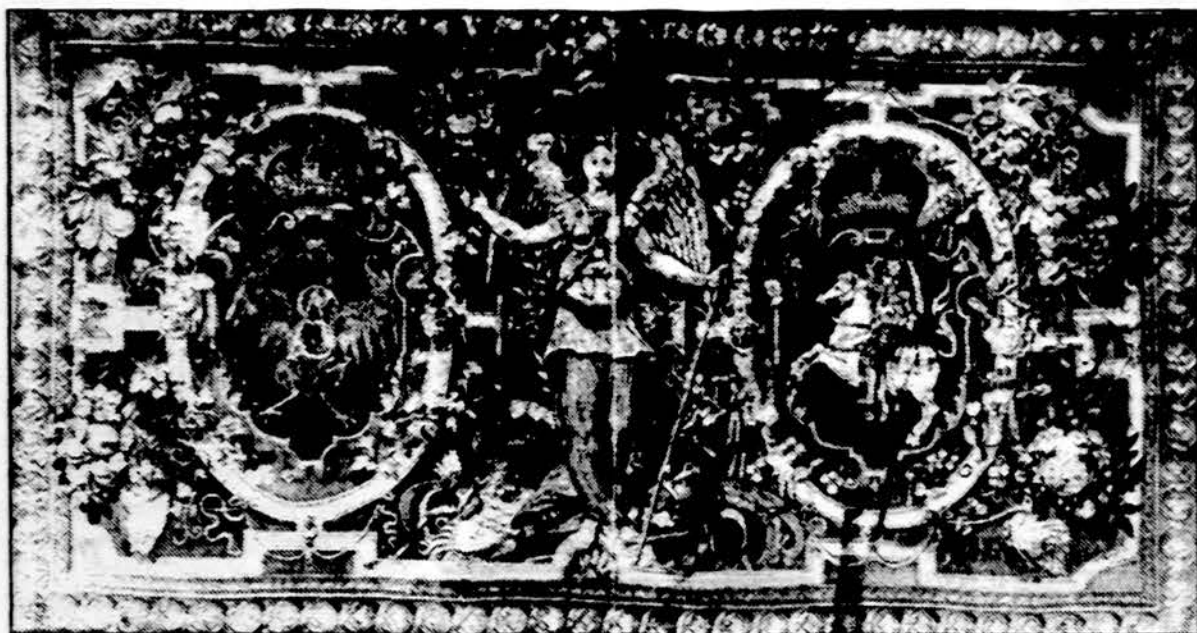
Bilietai turi būti išpirkti iki rugpjūčio 31 d. Prie visų kainų reikia pridėti mokesčius. Taip pat turime specialias kainas skrydžiams į Vilnių iš kitų JAV miestų.

Specialios kainos iš VILNIAUS
į:

CHICAGO	\$575
NEWARK	\$575
SEATTLE	\$725

Prie visų kainų reikia pridėti mokesčius. Dėl bilietų užsakymo ir kitos informacijos prašome kreiptis į mūsų raštinę. Maloniai Jums patarnausime.

American Travel Service
9439 S.Kedzie, Evergreen Park, IL 60805-2325
Tel. 708-422-3000. Tel. 800-422-3190
Fax 708-422-3163
E-MAIL: ATSVL@worldnet.att.net
Web: www.americantravelservice.com

Žygimanto Augusto gobelenas.

PO PARODĄ „MENAS LENKIOJE 1572-1764 m.” PASIŽVALGIUS

VIOLETA RUTKAUSKIENĖ

Visą vasarą Čikagoje veikia paroda „Menas Lenkijoje 1572-1764 m.”. Čia eksponuojama apie 150 vaizduojamųjų ir taikomosios dailės kūrinių, jų tarpe bažnytinio ir religinio meno dirbinių, vertingų papuošalų ir juvelyrinių gaminių bei kitų, be galo įdomių ir svarbių, to laikmečio istorinių rodinių. Iš jų tarpo galetume išskirti apie 20 eksponatų, kurie yra labai įdomūs ir vertingi mums, daugiau ar mažiau susiję su Lietuva ir jos istorija. Į keletą jų reikėtų atkreipti ypatingą dėmesį, nes, kaip nurodoma parodos kataloge, jie priklauso žinomiesiems Lietuvos didikams, jų šeimoms ar tiesiog giminiams ir, atrodytų, į užsienius iš Lietuvos buvo išgabenti ne taip seniai, tik prasidėjus Antarambui pasauliniam karui.

Bendrą sparnuotųjų raitelių šalies parodos įspūdį gražiai ir gan plačiai aprašė P. Petrutis rugpjūčio 5 d. „Drauge”. Tik gaila, kad jis neatkreipė dėmesio į Lietuvos reikšmingus ir svarbius, galbūt neįkainojamas vertybes ir istorines reikšmes, rodinius, kurie, beje, aprašyti ir paminėti ne viename Lietuvos istorijos vadovelyje ar leidinyje. Todėl verta dar kartą sugrįžti prie šios parodos ir jos lietuviškojo turinio. Juo labiau, kad ir parodos rengėjai gana plačiai pristato Lietuvą, ilgą laiką gyvavusią bendroje sąjungoje su Lenkija.

Parodoje prie pat įėjimo išstatytas didelio formato Lietuvos-Lenkijos valstybės žemėlapis, parodos lankytojų paaiškinantis, kur tokia valstybė gyvavo ir kaip ji tuo metu atrodė. Puikiai išleistas spalvotas katalogas kiek plačiau aptaria 137 parodoje išstatytuosius eksponatus, aprašo jų istoriją. Kataloge yra Lenkijos prezidento įžanginis žodis, o taip pat keletas įvairių straipsnių apie Lenkijos-Lietuvos valstybę, jos istoriją, kultūrą, meną, architektūrą. Tenka pastebėti, kad Lietuva parodos lankytojams tuose straipsniuose, o ir visame kataloge, pristatoma gana plačiai, tačiau, pagal seną lenkišką tradiciją — vietomis pakankamai tendencingai. Štai Adam Zamoyski savo straipsnyje „Lenkijos istorija 16-18 a.”, aiškindamas Lietuvos-Lenkijos valstybės atsiradimo pradžią, teigia, kad Jogaila, tapęs Lenkijos karaliumi, prie jo prisijungė ne tik Lietuva, bet ir jai priklausiusios Baltarusijos ir Ukrainos teritorijos, o lietuviai iki krikšto buvę pagonimis, po prisijungimo prie Lenkijos, iš pagrindų pasisavino lenkų kalbą, kultūrą ir teisę (p. 27). Panašios nuomonės laikosi ir Jan K. Ostrowski kataloge pateiktame straipsnyje „Polish Baroque art”. Čia pat aptardamas ir

Baltojo Erelio ordinas buvo pats pirmasis oficialus Lietuvos-Lenkijos valstybės, karaliaus Augusto II 1705 m., pagal lietuvių didikų sumanymą, įkurtas apdovanojimas. Taip pat parodoje eksponuojamas ir šio ordino įkūrėjo Augusto II (Sakso) portretas ir, žinoma, pačiame salės viduryje pats Baltojo Erelio ordinas. Štai taip lankytojai paruošiami susitikimui ir pažintčiai su sparnuotųjų raitelių šalies paroda „Menas Lenkijoje 1572-1764 m.”.

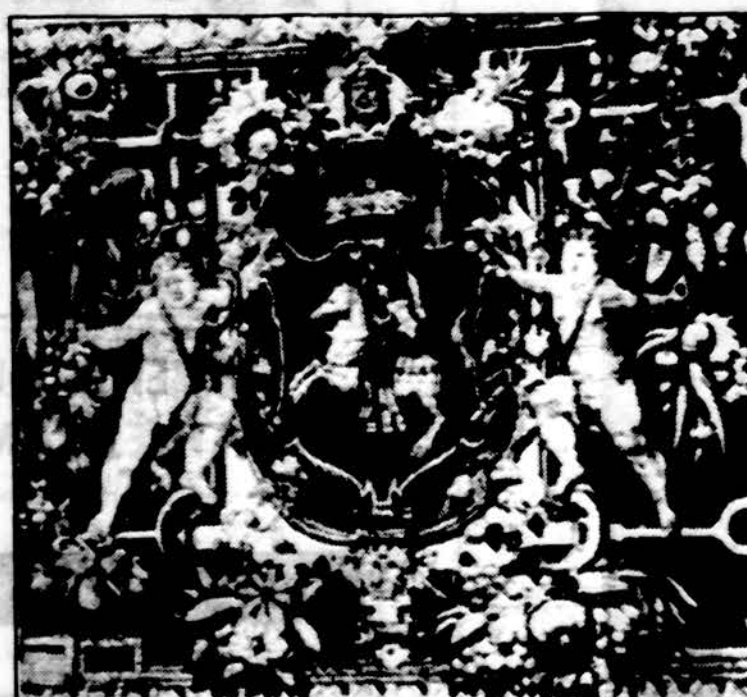
Be siūlytų po parodą ir bevertant paruoštą katalogą, lietuviškųjų akcentų surasime ne taip jau mažai, tačiau plačiau išskirti gal tik apie 20 šios parodos eksponatų, artimai sietinų su Lietuva ir jos istorija. Visų parodos lankytojų dėmesį patraukia Augusto II karūnavimo iškilnės 1734 m. naudotas raudono aksmo baldachinas ir auksu išpuoštas karališkas sostas su Lietuvos-Lenkijos herbais. Netoliese išstatytos ir dvi Fridriko Augusto II karūnavimo iškilnių puotoje naudotos prabangios porcelianinės lėkštės, taip pat su abiejų valstybių heraldiniais ženklais. Kas jau apsilankę parodoje, tikriausiai atkreipė dėmesį ir gražią sidabrinę vazą su Hendriko Valua portretu ir užrašu: „Henricus Valesivs. D. G. Rex Poloniae Magnvs Dvx Lithvaniae Rvss. Prvss. [Etc.]” Be abejonės, stabtelėjo prie Jonui Sobieskiui dedikuotos knygos, išpuoštos auksiniu ornamentu bei Lietuvos-Lenkijos herbais. Jau teko girdėti ir patirti, kad didžiausią lankytojų dėmesį patraukia Lenkijos husarai — sparnuotieji raiteliai, tapusieji ir šios parodos pagrindiniu akcentu. Parodoje rodomas nežinomo dailininko tapytas paveikslas, kuriame sparnuotųjų raitelių pulkas pavaizduotas karaliaus Žygimanto III ir Austrijos princesės Konstancijos vestuvinių iškilnių parade 1605 metais. Yra žinoma, kad panašius metalinius šarvus su sparnais dėvėjo ir lietuvių husarai. Ne kartą, kai išskildavo pavojus, jungtiniai lietuvių ir lenkų sparnuotųjų raitelių pulkai, vedami narsaus, dažnai lietuvių, karžygio, drąsiai puldavo prieš ir, kaip pasakojama, sukdavo samysį prieš gretose. Tokie 17 a. II p. husarų devėtieji šarvai yra išstatyti ir šioje parodoje. Ne mažiau įdomi ir kita kariškio šios parodos dalis. Čia rodomi 18 a. metaliniai riterių šarvai (katalogo Nr. 54-55), papuošti tam tikrais išskirtiniais kryžiaus formos ženklais. Gretimai matome ir žyvuotuosius karo šarvus (kat. Nr. 56) su Baltojo Erelio ordino žvaigžde ant krūtinės. Kaip žinome,

senąją mūsų šalies sostinę, iš Maskvos atgaudama lenkišką istorinį palikimą, kaip tikroji šio krašto šeimininkė, užvaldė ir nemažai mūsų didikams priklausiusių vertybių. Toliau besidairant po parodą, atidesnėji ir smalsesnėji žiūrėdama, tikriausiai pastebės kardą, kurio ašmenyse įrežtas Lietuvos didikų Radvilų ženklas, t. y. trys rageliai, lenkiškai vadinami „Trombomis”.

Dėmesį patraukia puošnūs stiklo dirbiniai. Daugelis parodoje išstatytų buvo gaminti Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės teritorijoje Radvilų dirbtuvėse. Viena taurė, kataloge pažymėta Nr. 132, priklausė, kaip rašoma, lietuvių-baltarusių aristokratams Masalskiams. Lietuviškoji šios garsios giminės šaka 1775 m. iš Lenkijos gavo net kunigaikštį titulą. Įdomūs ir kiti Radvilų dirbtuvėse gaminti stiklo dirbiniai: įvairiais herbais ir puošniais augaliniais ornamentais išpuošti taurės, vazos, buteliai ir kiti prabangūs stikliniai gaminiai.

Atskirai reikėtų stabtelėti prie puikių šilko audinių, vadinamų Slucko juostomis. Dvi tokios juostos austos LDK teritorijoje Gardine ir Slucke, tačiau kataloge skubama paaiškinti, jog anksčiau abi šios vietovės priklausė Lenkijai, o dabar priklauso Baltarusijai. Lietuvos kaip nebūta... Į parodą Čikagoje iš Lenkijos atvežta keletas labai įdomių ir vertingų meniškų išaustų kilimų, kadaise priklausiusių Lietuvos didikams ar jų šeimoms. Be galo įdomus rytietiškas vilnos kilimas su Gardino teismo teisėjo (1623 m.), Didžiojo Lietuvos maršalkos (1635 m.) Kšištofo Viesiolovskio herbu ir inicialais. Tokių rytietiškių kilimų su Lietuvos ir Lenkijos didikų heraldiniais ženklais mada prasidėjo 16 a. Pradžioje kilimai, pagal specialų turtingųjų užsakymą, buvo gaminami Kašane (Iranas) ar Ušake (Anatolija — Mažoji Azija, dabar Turkija). Vėliau tokius rytietiškus kilimus imta austi ir vietinėse dirbtuvėse Lietuvoje bei Len-

Lietuvos Vyriausybės Žygimanto Augusto gobelenas, kuris taip pat „per Kanadą atsidūrė Lenkijoje”.

kijoje. Manoma, kad čia parodoje iškabintas kilimas su K. Viesiolovskio inicialais ir herbais buvo pagamintas vietinėse dirbtuvėse, tikriausiai LDK teritorijoje, Gardine. Ilgą laiką šis kilimas buvo Viesiolovskių dvaruose Lietuvoje ar Polėseje. Vėliau jis buvo išgabentas į Rusiją ir ten saugotas. 1925 m. sugrąžintas jau iš Sovietų Sąjungos į Lenkiją. Ne mažiau įdomus sidabro, šilko ir vilna išaustas gobelenas su Lietuvos iždininko (1550-1598 m.) Dimitrijaus Chaleckio šeimos herbais ir jo inicialais. Gobelenas labai puošnus, jame vaizduojama medžioklės scena. Jis įsigytas tik 1962 m. iš Čiurkie gyvenančio Juliano Godlevskio.

Taciu šioje sparnuotųjų raitelių šalies parodoje iš Lenkijos yra vienas ypatingai įdomus ir labai svarbus eksponatas, mūsų istorinės praeities liudininikas, menantis net 16-ojo a. vidurį. Tai gobelenas, išaustas šilko, auksu, sidabro ir vilnos siūlais, išdailintas puošniais ornamentais, centre su Lenkijos ir Lietuvos valstybių herbais — lenkiškuoju ereliu ir lietuviškuoju vėliu. Manoma, kad šis gobelenas dar 1550 m. pats karalius Žygimantas Augustas įsigijo Briuselyje ir laikė savo kolekcijoje. Dabar Lenkijos muziejuose priskaičiuojama 136 vnt. tokių gobelenų, priklausiusių karalių Žygimanto Augusto kolekcijai ir išlikusių iki mūsų dienų. Deja, katalogo sudarytojai nepasako, kur Žygimantas Augustas savąjį gobelenų kolekciją saugojo. Mūsų istorikai rašo, kad karalius Žygimantas Augustas nemėgęs Krokuvos, dažnai lankydavosi Lietuvoje ir ilgai čia būdavo, nuosirdžiai rūpinosi jos reikalais ir ypač pamilo senąją Lietuvos sostinę Vilnių. Vilniuje buvo ištaigingi didžiojo kunigaikščio ir kitų Lietuvos didikų rūmai, čia nuolat lankydavosi svetimųjų valstybių pasiuntiniai, įvairūs dideli ir turtingi svečiai ar pirkliai iš tolimųjų šalių. Tad niekam ne paslaptis, kad senasis Vilnius tuo laiku lenktyniavo grožiu, dydžiu ir turtais su Karališkąja Lenkijos Krokuva („Lietuvos istorija”. V. Daugirdaitė-Sruogienė. 1956 m. Čikaga, JAV).

Vilniuje Žygimantas Augustas užbaigė statyti, dar jo tėvo 1533 m. pradėtą, puikią renesanso stiliaus žemutinę pilį, ją įrengė skoningai ir labai turtingai iš Vakarų prisigabėję įvairių meno turtų, paveikslų, gobelenų, kilimų, raizytų baldų, brangių indų ir pan. Vėliau tuos rūmus sugriovė Rusijos caro tarnai, o čia buvusius turtus išsigabeno į Rusiją. Šis parodoje eksponuojamas Žygimanto Augusto laikų gobelenas, kaip rašoma sudarytame parodos kataloge, pagrobtas caro ir 19 a. buvo Rusijoje (tikslios vietos nenurodoma), beje, kaip ir visa Lietuva bei dalis Lenkijos. Tačiau per Antrąjį pasaulinį karą šis kilimas buvo išvežtas į Kanadą ir ten saugotas iki 1961-ųjų, kol buvo pergabentas į Lenkijos Liaudies Respubliką... Tuo gal būtų galima pasakojimą apie šią neįkainojamą vertybę ir jos likimą užbaigti, bet svarbu pastebėti dar keletą labai įdomių, visai netikėtų iškilusių, faktų. Vyresniosios kartos istorikė V. Sruogienė minėjo Lietuvos istorijoje (p. 395) pateikia gan sensacingą žinutę. Ji rašo, kad keliolika panašių kilimų, tokių kaip čia matome parodoje, iki Antrojo pasaulinio karo buvo saugomi Vilniaus Katedros lobyne, vėliau nežinomais keliais buvo išvežti į Kanadą. Vertėtų pasidomėti jų likimu, juk tai svetimųjų išgrobstyta Lietuvos turtas ir pasisavintos istorinės vertybės. O, gal ir šis gobele-

DRAUGAS, 1999 m. rugpjūčio 21 d., šeštadienis

5

46-ASIS SANTAROS ŠVIESOS SUVAŽIAVIMAS

1999 m. rugsėjo 9-12 d.

Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL

PROGRAMA

Rugsėjo 9 d., ketvirtadienis

2:30 val. popiet: Atidarymo žodis — Horstas Žibas; Jurgita Saltanavičiūtė, „Amerikos indėnai”; Jurgita Baltrušaitytė, „Vincas Kudirkas šiandien”; Daiva Markelytė, „Ankstyvųjų lietuvių kalba ir raštingumas”.

8 val. vakaro: Susipainiojimo vakaras.

Rugsėjo 10 d., penktadienis

9:30 val. ryto: Algimantas Kirkutis, „Lietuvos visuomenės sveikatos pagrindai”; Elvyra Giedraitienė, „Lietuvos socialinių darbuotojų problemos ir reikalingumas”; Artūras Tereškinas, „Vieši žaidimai intymiose vietose: apie intymią ir viešąją sferą nūdienės Lietuvos kultūroje”.

2 val. popiet: Pokalbis su rašytoja Irena Guilford, Praveda Violeta Kelertienė; Stasys Goštautas, „Cervantes ir Lietuva: antra dalis”; Organizacinis posėdis. Pranešimai: A. Mackaus knygų leidimo fondo; Metmenų; Vytauto Kavolio premijų fondo; suvažiavimo rengimo valdybos rinkimas.

8 val. vakaro: Literatūros vakaras. Dalyvauja: Irena Guilford, Eglė Juodvalkė, Markas Zingeris; Rimvydas Šilbajoris, Aldonas Vaičiūnai-

tės „Medžiai ryto laisvėj”.

Rugsėjo 11 d., šeštadienis

9:30 val. ryto: Julius Šmulskštys, „Lietuvos prezidentas konstitucinėje teorijoje ir politinėje praktikoje”; Zenonas Rekasius, „Kodėl Lietuva 1941 metais netapo III Reicho sate-litu?”

2 val. p.p.: Kazys Almenas,

„Igalina šiandien ir ateityje”;

Pokalbis su rašytoju Marku

Zingeriu. Praveda Rimvydas

Šilbajoris; „Darbas ir kūryba

Lietuvoje ir išeivijoje”. Pokalbi

praveda Irena Maziliauskienė.

Dalyvauja: Jurgita Baltrušaitytė, Žydrūnas Drungilas,

Kęstutis Šatkauskas, Vygan-

das Šiurkus, Aušra Velič-

kaitė; Išejusių prisiminimas:

Juozas Baciūnas (Leonas Sa-

baliūnas), Aleksandras Štro-

mas (Julius Šmulskštys ir Al-

gis Mickūnas), Juozas Pivo-

riūnas (Horstas Žibas).

8 val. vakaro: Sonata ir Ro-

kas Zubovai.

Rugsėjo 12 d., sekmadienis

10 val. ryto: dr. Jonas Va-

laitis, „Šviesos sambūris”.

Suvažiavimo uždarymas —

Horstas Žibas.

Norintys suvažiavime daly-

vauti, prašomi registruotis iki

š.m. rugsėjo 7 d. pas Mariją

Paškevičienę, 306 55th Place

Downers Grove, IL 60516.

Telef.: 630 852-3887.

Vasaros pabaigos gamtos puošmena. Nuotr. Vytauto Maželio

nas, išstatytas Čikagoje, ne taip seniai buvo katedros lobynuose? Beje, kai kuriuos jų, jau Kanadoje, nufotografavo mūsų išeivijos istorijos tyrinėtojai ir išspausdino leidiniuose istoriniuose leidiniuose bei knygose. Pavyzdžiui knygoje „Lietuvos istorijos vaizdai” (1979 m. Čikaga) sudarytojas Vladas Vijeikis p. 234 išspausdino kilimą su Žygimanto Augusto inicialais, o p. 243 — gobeleną su lietuviškuoju herbais Vėliu, p. 251 — ir gobeleną, kuris rodomas šiuo metu veikiančioje parodoje — „Art in Poland 1572-1764” Čikagoje.

Taip pat parodoje eksponuojamas Jono III Sabieskio ir jo šeimos portretas. Pasirodo, jis 19 a. kurį laiką buvo Viacento Sarneckio kolekcijoje Varšuvoje, kur 1854 m. buvo atnaujintas, vėliau pateko į Broel-Platerio kolekciją Vilniuje ir ilgą laiką ten buvo saugomas. Tik po Antrojo pasaulinio karo jis buvo išvežtas į Lenkiją, kur perduotas Lenkijos valstybės apsaugai. Parodoje yra ir daugiau Lietuvos didikų portretų, kurie nežinomais keliais ir būdais pateko į Lenkiją. Dar labai norėčiau atkreipti dėmesį į vieną Radvilų šeimos relikviją šioje parodoje. Tai giliai išgaubta sidabrinė vazė, priklausiusi Karoliui Stanislovui Radvilai (1669-1719 m.), gaminta apie 1691-sius metus. Vazos kraštai ir dugnas išpuoštas 38 niomis senovinėmis, metale

ispaustomis monetomis — tauriais, puslėniais ir įvairiais lietuviškų didikų herbais ar simboliais, tarp jų Radvilų rageliais, Vėliu, (pagal katalogą vadinant: Tronby, Janina, Pagon, Sas(?), Bogoria, Radziwill eagle, Korybut, Odrowaz, Rawa, Lubicz) ir kitais, su Radvilomis besigiminiuojančių, didikų herbais. Tokia įdomi vaza-vestuvių dovana — buvo įteikta Lietuvos kanceliariui Karoliui Stanislovui Radvilai, vienam galingiausių ir turtingiausių didikų Lietuvos-Lenkijos valstybėje. Kaip kataloge (Nr. 117) nurodoma, pati vaza greičiausiai pagaminta Vilniuje-Lenkijoje (?), nežinomo lenkų auksakalio rankomis (?). Iki 1813-ųjų ji buvo saugoma Nesvyžiaus Radvilų lobyne, bet vėliau caro konfiskuota ir pervežta į Rusiją, kur buvo saugoma Kremliuje Oružinajai Palatai (inv. 2068). 1928 m. lenkai atgavo iš TSRS ir, kaip savo didžiausiąją relikviją, persikėlė į Vėli.

Tai tiek trumpai apie lietuviškąsias istorines ir menines vertybes lenkų meno parodoje Čikagoje. Bėlika tikėti, kad jos kada nors sugrįš atgal į Lietuvą, į savo gimtuosius namus. Kas dar nematė šios įdomios parodos, skubėkite pasinaudoti šia reta galimybe pamatyti įvairiais laikais iš Lietuvos išvežtą mūsų tautos istorinį palikimą. Paroda veiks iki š.m. rugsėjo mėn. 6 d. Chicago Art Institute.

JAV LB Krašto valdybos Socialinių Reikalų Taryba

Ruošia: Birutė Jasaitienė ir Aldona Šmulkštienė
2711 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629
Tel. (773) 476-2655; Fax (773) 436-6906

AMERIKOS PILIETYBĖ

Amerikos pilietybė galima įsigyti dviem būdais, tai: a. gimti pilietiu, arba b. gauti pilietybę, praeinant natūralizacijos procesą.

Pilietybė įgyta gimimu:

1. Jeigu gimėte Amerikoje, esate Amerikos pilietis. Jūsų gimimo metrikai yra pilietybės įrodymas;

2. Galite būti Amerikos pilietiu, jeigu gimėte kitoje šalyje, bet jūsų abu tėvai yra Amerikos piliečiai, ir bent vienas tėvų gyveno tam tikrą laiką Amerikoje. Jūsų gimimas kitame krašte turi būti užregistruotas Amerikos ambasadoje arba konsulate, o gimimo registracijos dokumentas yra jūsų pilietybės įrodymas;

3. Vienas jūsų tėvų yra Amerikos pilietis ir turite atitikti visom šiom sąlygom: a. vienas tėvų buvo Amerikos pilietis, kada jūs gimėte; b. jūsų pilietis tėvas/motina gyveno mažiausiai 5 metus Amerikoje, prieš jums gimstant, ir e. mažiausiai 2 metai iš tų 5 metų buvo prieš pilietybės 14 metų gimimo dieną. Jūsų gimimą reikia taip pat užregistruoti to krašto Amerikos ambasadoje ar konsulate. Gimimo registracijos metrikai yra jūsų pilietybės įrodymas.

Natūralizacijos būdu tapti Amerikos pilietiu reikia: a. būti tinkamu nustatytam natūralizacijos procesui; b. paduoti prašymą; c. praeiti INS (Immigration Naturalization Service) įstaigos pasimatymą, ir d. duoti ištikimybės priesaiką (Oath of Allegiance).

Kokie asmenys tinka natūralizacijos procesui? Gauti Amerikos pilietybę reikia atitikti visiems žemiau minimiems penkiems punkтам:

1. turi būti 18 metų amžiaus ar vyresni;

2. asmenys, legaliai išgyvenę Amerikoje (su žalia kortele) 5 metus ar daugiau.

Kalbama apie išgyvenimą Amerikoje 5 metus, tai reiškia, kad asmuo nuolatiniai gyveno Amerikoje 5 metus. („continuous residence“ taisyklė). Tai reiškia, kad asmuo gyveno Amerikoje ir nebuvo per ilgai išvažiavęs iš krašto. Jeigu išvažiavote iš Amerikos daugiau negu 6 mėnesius, bet mažiau nei vienus metus, įstatymas sako, kad jūs pažeidėte nuolatinio gyvenimo reikalavimą, nebent jūs galite įrodyti kitaip.

Įrodyti, kad išvažiavę jūs nepažeidėte tos „nuolatinio gyvenimo“ taisyklės, turite užpildyti formą „Form 1722“, kur surašoma visa mokėjimo mokėjimo informacija paskutinių 3 metų laikotarpyje, pristatant mokėsiu mokėjimo formų kopijas. Taip pat gali jūsų pareikalauti pristatyti įrodymus: a. kad jūsų šeima gyvena Amerikoje, kai jūs buvote išvažiavęs; b. visų mokėsiu mokėjimo kopijas; c. kopijas nuomų ar namo paskolos mokėjimo; d. mokėjimų čekių kopijas.

Jeigu išvažiavote iš Amerikos ir praleidiate kitur vienus metus ar daugiau, nors ir turite dokumentą, leidžiantį grįžti į Ameriką („Re-entry Permit“) tas dokumentas leidžia jums grįžti atgal į Ameriką ir išlaikyti legalaus nuolatinio gyvenimo statusą, prarandate reikalaujamą nuolatinio gyvenimo laiką, taip pat tą laiką, kurį gyvenote prieš išvažiavę — jis ne-

bus jums užskaitytas, prašant Amerikos pilietybės. Yra viena išimtis, jeigu jūs grįžtate į Ameriką laike 2 metų, tam tikras laikas nesiakaito prarastas; jūs prarandate visą laiką, gyventą prieš išvažiavę, bet jums bus užskaitoma 364 dienos — t.y. vieni metai be vienos dienos, kaip nuolatinio gyvenimo laikas.

Fizinis buvimas Amerikoje. Paprastai yra reikalaujama, kad asmuo, prašantis pilietybės, fiziniai išbūtų 30 mėnesių Amerikoje.

Yra skirtumas tarp nuolatinio gyvenimo ir fizinio buvimas. Fizinis buvimas yra tada, kai asmuo išbuvo, niekur neišvažiavęs iš krašto. Pvz., išvažiavote į Kanadą ar Meksiką savaitgaliui, tos kelios dienos yra laikomos kaip fizinis nebuvimas Amerikoje.

Žmonės turi išgyventi 3 mėnesius toje Amerikos valstijoje, kurioje gyvendami duoda prašymą pilietybei.

3. Žmonės turi mokėti skaityti, rašyti ir susikalbėti angliškai, turi žinoti Amerikos istoriją ir valdžios sudėtį.

Išimtyms. Dėl kalbos ir istorijos žinojimo yra seniams ir invalidams daromos išimtyms. Dėl amžiaus yra trys išimtyms:

1. Jeigu žmogus yra per 50 metų, išgyveno Amerikoje, kaip legalus gyventojas, bent 20 metų, jam nereikia imti anglų kalbos egzaminų, jei jis nenori — nemoka kalbos, bet jis turi išlaikyti Amerikos istorijos ir valdžios sudėties egzaminą jo pasirinkta kalba.

2. Žmogus per 55 metų, išgyvenęs, kaip legalus Amerikos gyventojas 15 metų, neturi imti kalbos egzaminų, bet turi imti Amerikos istorijos ir valdžios sudėties egzaminą jo pasirinkta kalba.

3. Jeigu esate 65 metų ir išgyvenote Amerikoje kaip legalus gyventojas bent 20 metų, nereikia imti kalbos egzaminų, taip pat turite teisę imti palengvintą Amerikos istorijos ir valdžios sudėties egzaminą jūsų pasirinkta kalba. Invalidams daromos kai kurių išimtyms. Jei esate protiniai ar fiziniai invalidas, jūs galite būti atleistas nuo kalbos, istorijos ir valdžios sudėties egzaminų. Invalidu atveju prašant atleisti nuo egzaminų, reikia kartu su pilietybės forma užpildyti ir „Medical Certification for Disability Exceptions“ (Form N-648). Jeigu galvojate, kad tinkate tai kategorijai, turite prašyti daktaro, psichiatro ar klinikinio psichologo, kurie turi tą formą užpildyti ir pasirašyti.

Norint gauti invalidumo atleidimą reikia: 1. kad invalidumas būtų buvęs bent vienu metų trukmės ir 2. kad invalidumas nebūtų nelegalių narkotikų naudojimo pasekmė.

5. Prašant pilietybės, reikalaujama, kad žmonės būtų gero moralinio charakterio.

Kai kurie nusikaltimai gali būti priežastis pilietybės negavimui. Tai dideli kriminaliniai nusikaltimai (padaryti 1990 metais lapkričio 29 ar po to) ir žmogžudystės. Jei esate padarę tuos nusikaltimus, jums nebus duota Amerikos pilietybės. Yra įvairių nusikaltimų, kurie gali neleisti jums gauti pilietybę tam tikrą laiką. Kada pilietis pateikia prašymą formą, Form N-400, kur yra klausiama apie nusikaltimus,

niekada nemeluokite. Jeigu meluosite, po to, kai sužinos, kad melavote, INS atims jums pilietybę. Jeigu jūs padarėte didelius kriminalinius nusikaltimus, INS gali jus deportuoti. Jeigu turite šiuo reikalu klausimų, kreipkitės į imigracijos advokatą.

Dalykai, pagal kuriuos nustatomas blogas žmogaus charakteris:

Tendencingai, suplanuoti nusikaltimai kitas žmogus, b. bet koks nusikaltimas suplanuoti ir piknaudiškai padarytas, sunaikinant valstybės turtą c. du ar daugiau padaryti sunkūs nusikaltimai, dėl kurių buvotė nuteistas 5 ar daugiau metų laisvės atėmimu, d. nusikaltimas prieš kontroliuojamą narkotikų įstatymą, padaryta Amerikoje ar kitoje šalyje, e. nuolatinis girtuokliavimas ir girtose būsenoje mašinos vairavimas, f. nelegalus lošimas (gemblinimas), g. prostitucija, i. poligamija, j. melavimas-nuslėpimas įvairių faktų imigruojant, k. nemokėjimas priteisti vaikui mokesčių arba alimonijos, l. buvimas kalėjime ar panašioje institucijoje 180 ar daugiau dienų paskutinius 5 metus (arba laike paskutinių 3 metų, jeigu pilietybė yra prašoma pagal vedības su Amerikos pilietiu), m. neatlikimas bandomo laikotarpio (probation), garbės žodžio — „parole“, arba sumažintos bausmės, prieš prašant pilietybės.

Jeigu jums buvo liepta atleisti kraštą (removal) arba buvotė deportuotas, negalite tapti pilietiu. Jeigu jūs esate atleidimo procese (removal proceedings), negalite prašyti pilietybės iki ta procedūra pasibaigs ir jums bus leista pasilikti Amerikoje, kaip legaliam gyventojui. Terorizmo darbai. Pasisakote prieš kitą žmogų, jei jis yra kitos rasės, religijos, kilmės, politinių pažiūrų ar socialinės grupės, nusikaltant diskriminacijos įstatymui. Asmenys, kurie yra vedę, išteikę už Amerikos pilietio, ir gyvenę su sutuoktiniu nuolatiniame Amerikoje trejus metus, gali prašyti pilietybės po trejų metų. Vairai iki 18 metų automatiškai tampa piliečiais, kai jų tėvai gauna pilietybę.

Pilietybės prašymas. Paduodant prašymą pilietybei, reikia užpildyti formą „N-400-Application for Naturalization Form“, kurią galite gauti INS įstaigoje ar apylinkės organizacijos, kuri rūpinasi imigrantais, raštineje. Užpildyta N-400 forma su šiais priedais: 1. „žalios kortelės“ kopija, 2. dvi nuotraukos (dydis pažymėtas N-400 formoje), 3. „Money order“ 250 suma, išrašytoje „Immigration and Naturalization Service“ arba INS ir 4. jei jūs esate vyras tarp 18 ir 26 metų, kariuomenės (Selective Service) registracijos informacija.

Prašyti — t.y. užpildyti, pilietybės formas galite 3 mėnesius prieš 5 metus, kada patenkinate nuolatinio gyvenimo reikalavimą, t.y. 4 metai ir 9 mėnesiai. Užpildytą formą su visais reikalingais priedais siunčiate į INS Service centrą. Yra keturi centrai: I kurį jūs turite siųsti, priklausio, kurioje valstijoje gyvenate. Jei gyvenate Arizona, California, Hawaii, Nevada, Guam, Northern Mariana Island — siųskite prašymus į: California Service Center, P.O. Box 10400, Laguna Niguel, CA 92677-0400. Jei gyvenate: Alaskoje, Colorado, Idaho, Illinois, Indiana, Iowa, Kansas, Michigan, Minnesota, Missouri, Montana, Nebraska, North Dakota, Ohio, Oregon, South Dakota, Utah, Washington, Wisconsin, ar Wyo-

ming, siųskite į: Nebraska Service Center, P.O. 7400, 68501-7400. Jei gyvenate: Alabama, Arkansas, Florida, Georgia, Kentucky, Louisiana, Mississippi, New Mexico, North Carolina, South Carolina, Oklahoma, Tennessee ar Texas, siųskite: Texas Service Center, P.O. Box 851204, Mesquite, TX 75185-1204. Jei gyvenate Connecticut, Delaware, Maine, Maryland, Massachusetts, New Hampshire, New Jersey, New York, Pennsylvania, Rhode Island, Vermont, Virginia, Washington D.C., Virgin Island, siųskite Vermont Service Center, 75 Lower Weldon Street, St. Albans, VT 05479-0001.

Pirštų nuospaudos. Visi turi turėti pirštų nuospaudas. Išskyrus asmenis, kurie prašymo metu yra 75 metų ar vyresni, jiems nereikia pirštų nuospaudų.

Po to kai INS įstaiga gaus jūsų prašymą pilietybei, jums atsiųs laišką, kuriame bus pranešta, kur ir kada turite atvykti padaryti pirštų nuospaudas. Paprastai jus siųs pirštų nuospaudas padaryti į Application Support Center arba į policijos įstaigą. Einant į šias įstaigas pirštų nuospaudom, turite pasiimti INS laišką, savo „žalio kortelę“ ir kitą, tapatybę įrodantį dokumentą, kaip vairavimo teises, pasą, ar valstybės asmens tapatybės dokumentą. Antrasis tapatybės dokumentas (pirmašis „žalia kortelė“) turi turėti jūsų nuotrauką.

Šiuo metu pirštų nuospaudos daromos, naudojant ramalą. Ateityje bus naudojama

elektroninė technika pirštų nuospaudom.

Pirštų nuospaudas INS įstaiga siunčia FBI įstaigai, patikrinti, ar žmogus nėra padaręs kriminalinių nusikaltimų. Kartais FBI grąžina pirštų nuospaudas, kaip negalimas išskaityti — atpažinti. Tada INS įstaiga jus siųs antrą kartą, padaryti pirštų nuospaudas. Jeigu FBI įstaiga atmes jūsų pirštų nuospaudas du kartus, tada INS reikalaus iš jūsų, kad gautumėte iš savo gyvenamos vietos, kurioje gyvenote paskutinius penkerius metus, policijos liudijimą, kad nesate nusikaltęs. Po to, kai INS įstaiga gauna jūsų prašymą pilietybei ir FBI įstaigos pranešimą, kad nesate kriminaliniai nusikaltęs, dar gali jūsų paprašyti kokių pridėtinų dokumentų. Gaukite juos ir nusiųskite.

Kada visi dokumentai bus nusiųsti, pirštų nuospaudos patikrintos, gausite paštą laišką iš INS įstaigos, nurodantį laiką ir vietą, kur turėsite nuvykti į pasimatymą — egzaminus. Jeigu tuo laiku jūs negalėtumėte ten nuvykti, paprašykite raštu, kaip galima greičiau, kitos datos. Kada bus paskirta nauja data, INS praneš jums atsiųdama paštą kitą laišką. Kada keisite pasimatymo datą, tas pridės kelis mėnesius laiko pilietybės gavimo procesui. Kad gautumėte laiku jums siunčiamas INS įstaigos laiškus, kiekvieną kartą, kai keičiate savo gyvenimo vietą, praneškite naują adresą INS įstaigai. (Bus daugiau)

DRAUGAS, 1999 m. rugpjūčio 21 d., šeštadienis

7

DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. A.
VIDA
SIDRYTĖ

Mūsų mylima Duktė, Sesuo, Teta tragiškai žuvo 1989 m. rugpjūčio 25 d.

Minint jos mirties dešimties metų sukaktį maloniai prašome gimines, draugus ir pažįstamus tą dieną prisiminti Velionę Vidą maldoje.

Nuliūdę: tėvas, seserys, broliai ir jų šeimos.

LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ SĄJUNGA

Turi laidotuvių patalpas visose Čikagos miesto apylinkėse ir priemiesčiuose
Patarnavimas 24 val.

GAIDAS — DAIMID FUNERAL DIRECTORS

Directors of Eudeikis Funeral Home (EST 1908)

GERALD F. DAIMID

4330 So. California 10727 S. Pulaski Rd.
5948 S. Archer Ave.

Now in Oak Lawn & Orland Park

ALL PHONES

1-773-523-0440

SERVICES AVAILABLE AT OTHER
CHICAGO AND SUBURBAN LOCATIONS
PROVIDING BURIALS AND SHIPMENT TO LITHUANIA

LACK & SONS FUNERAL DIRECTORS

HICKORY HILLS, 9236 S. ROBERTS ROAD

MARQUETTE PARK, 6541 S. KEDZIE AVE.

ORLAND PARK, 9900 W. 143 St.

ALL PHONES

1-708-430-5700

PETKUS & SON FUNERAL DIRECTORS

MARQUETTE PARK 2533 W. 71 ST.

CICERO 5940 W. 35 ST.

LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)

EVERGREEN PARK, 2929 W. 87 ST.

TINLEY PARK, 16600 S. OAK PARK AVE.

ALL PHONES

CHICAGO 1-773-476-2345

NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas) Tel. 1-800-994-7600

VANCE FUNERAL HOME FUNERAL DIRECTORS

SERVICES AVAILABLE AT OTHER

CHICAGO AND SUBURBAN LOCATIONS

CICERO, 1424 S. 50 AVENUE

WESTCHESTER, 10501 W. CERMAK

CHICAGO, 6801 BELMONT

ALL PHONES

1-708-652-5245

PALOS - GAIDAS FUNERAL HOME

- Patogioje vietoje tarp Čikagos ir Lemonto
- 10 minučių nuo Šv. Kazimiero lietuvių kapinių

11028 S. Southwest Hwy.
Palos Hills, IL
708-974-4410

Prenumeruokime ir skaitykime „DRAUGA“
„DRAUGA“ atmintime savo testamentą.

Mylimai Draugai

A. A.

PETRUTEI KATKIENEI

tragiškai žyvus, reiškiamė nuoširdžią užuojautą vyru PRANUI, dukroms LORETAI ir DAIVAI su šeimomis bei giminėms ir draugams. Giliai užjaučiame ir liūdime kartu.

Aušra Padalino

Irena ir Algis Tamašauskai

Aldona ir Vytas Vintai

Rėda ir Rolandas Diršiai

Kęstutis Kriščiūnas

Onutė, Irena, Darius Tamošaičiai

Milda ir Dean Uter

A. A.

ALGIMANTUI BRAŽENUI

mirus, reiškiamė nuoširdžią užuojautą jo seserims dr. NJOLEI BRAŽENAITEI-PARONETTO ir VIDAI VAITEKUNIENEI Australijoje, jų šeimoms ir visam jaunimo stovyklos DAINAVA darbo kolektyvui, netekusiems nuoširdaus Dainavos mylėtojo ir talkininko.

Dainavos darbo kolektyvo nariai,

Jadvyga ir Adolfas Damušiai

A. A.

Dr. JONEI MEŠKAUSKIENEI

mirus, jos vyru dr. JUOZUI MEŠKAUSKUI, dukrai dr. MARYTEI ir sūnui dr. JONUI bei jų vaikams, netekusiems mylimos močiutės, reiškiamė gilia užuojautą ir liūdime netekę artimo žmogaus.

Jadvyga ir Adolfas Damušiai

ir visa šeima

Vilnius

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„Draugo“ gegužinės diena atėjo! Visų jūsų laukiamieji šį sekmadienį tėvų mariojonių sodelyje. Šv. Mišios – 11:30 val., 12 val. – atgaiva, pietūs, laimėjimai, žaidimai. Atvykę galėsite pasitikrinti sveikatą, pasimatuoti kraujo spaudimą, pasidaryti mamogramą, išsitiirti, ar neturite diabeto ir kt. Mūsų knygynėlyje galėsite nusipirkti knygų ir kitų dalykėlių, o taip pat apžiūrėti redakciją. Iki pasiūlymo!

Donatas ir Marian Greb, gyv. Piedmont, CA, Draugo fondo garbės nariai, „Draugo“ 90 metų sukakties proga atsiuntė 200 dol. ir savo įnašus padidino iki 1,800 dolerių. Pridėtas laiške Draugo fondui jie palinkėjo „daug daug sėkmės siekiant šimtmečio lietuviškos spaudos darbe ir sėkmingiausių metų „Draugo“ darbuotojams“. Už linkėjimus ir paramą nuoširdžiai dėkojame.

Augustinas Idzelis šeštadienį, rugsėjo 4 d., Dainavoje vyksiančiame Ateitininkų Studijų savaitgalio 4:30 val. p.p. pateiks pranešimą tema: „Holokaustas Lietuvoje – klausimai ir problemos“ Visi kviečiami išgirsti šį įdomų ir aktualų pranešimą. Norintiems dalyvauti informacijai tel. 847-940-0233.

Sofija Plėnienė, gyv. Oak Lawn, IL, „Draugo“ 90 metų sukakties proga papildė savo įnašus iki 1,000 dolerių ir tapo Draugo fondo garbės nare. Sveikiname naują Draugo fondo garbės narę ir dėkojame už paramą.

DON VARNAS POSTO ŠVENTĖ

Don Varnas Amerikos karių – veteranų posto Nr. 986 ir Pagalbinio moterų vienetų naujų valdybos narių įvesdinimas įvyks sekmadienį, rugpjūčio 29 d., 3 val. po pietų „Seklyčios“ patalpose 2711 W. 71st St. (g-vė), Čikagoje.

Don Varnas posto – 2000 m. valdybą sudaro:

Komendantas Vitas Paškauskas, I vicekomendantas John McKevitt, II vicekom. James Radcliff, adjutantas ir kapelionas Edward Pocius; izdininkas – Joseph Stanaitis; kiti valdybos nariai: Julius Lintakas, John Yerkes, Bruno Mikenas ir Robert Witas. Įvesdinimą praves Donald Dausinas ir John Thompson.

Motėrų vienetų valdyba: pirmininkė Anelė Pocius; I vicepirm. Kathryn McKevitt; II vicepirm. Cynthia Paškauskas; sekretorė Frances Urnezus; izdininkė Valerija Stanaitis; istorikė – Dorothy Dubinski; kapelionė Stephany Kasputis; māršalka Joanne Sobacki; vėliau nešėjos: Rita Radcliff ir Dorothy Dubinski.

Įvesdinimo apeigas atliks Valerija Stanaitis. A.P.

Lietuvių Laivų klubas

Rugpjūčio 29 d. Balzeko Muziejaus pikniko proga kviečiame visus jūrininkus, laivininkus, buriuotojus, valtininkus susitikti. Susitikimas bus Michigano ežere prie Balzeko vasarnamio kranto 12 val. p. Paplūdimyje plevėsuos liet. vėliava. Vasarnamis yra tarp New Buffalo ir Union Pier, MI. Informacijai skambinkite Valentinui Krumpliui, 773-585-9500.

Vyresniųjų lietuvių centre „Seklyčioje“ rugpjūčio 25 d., trečiadienį, 2 val.p.p. vyks dainų popietė su muz. Faustu Strolia. Skambės dainos, mėginsime laimėti laimės šulinyje, pabendrausime, pietausime ir linksmai praleisime popietę. Visi kviečiami ir laukiami. Atvykite!

Mieli mokytojai, atsiliepkite! Čikagos lituanistinei mokyklai labai reikia jaunesniųjų klasių mokytojų. Skambinkite mokyklos direktorei Jūratei Dovilienei tel. 630-832-6331.

Bronius Juodelis, Draugo fondo tarybos pirmininkas, dvi savaites praleidęs Lietuvoje, grįžo prie savo pareigų ir pradėjo ruošti Draugo fondo 1999 metų rudens vėjai.

Pedagoginio Lituanistinio instituto studentų registracija bus vykdoma šeštadienį, rugsėjo 10 d., 9 val. r. Jaunimo centro II aukšte esančioje PL instituto raštinėje. Lituanistines mokyklas baigęs jaunimas kviečiamas šiame institute tęsti savo lituanistinį mokslą. Po registracijos vyks tradicinis naujųjų studentų įvesdinimas, paskui bus pabendraujamas, kurio metu bus proga susipažinti su lektoriais, kitais studentais, instituto tvarka ir aplinka. Visi laukiami. Informacijai telefonas 773-847-1693.

Ona Norvilienė, Čikagoje plačiai žinoma kaip skanaus ir sveikatingo maisto gamintoja, ir šiemet apsiėmė šeimininkauti rugsėjo 3-6 d. Dainavoje vyksiančiame ateitininkų Studijų savaitgalio. O. Norvilienė jau daug metų praleidžia Dainavoje besirūpindama stovyklaujančių jaunimo maitinimu ir turi gerą patyrimą gausaus maisto paruošime. Šio Studijų savaitgalio ruošėjai labai džiaugiasi turėdami tokią gerą ir patyrusią šeimininkę.

Santaros – Šviesos federacijos 46-tas suvažiavimas PLC, Lemonte, vyks š.m. rugsėjo 9-12 d. Bus eilė įdomių paskaitų, kurių pasiklausyti kviečiama ir susidomėjusi visuomenė.

Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos mokyklos pamokos prasidės ketvirtadienį, rugpjūčio 26 d., 7:45 val., baigsis 11 val. r. Vaikų darželio pamokos prasidės antradienį, rugpjūčio 31 d. Mokyklos mokesčio diena – pirmadienis, rugpjūčio 23 d. (nuo 1 val.p.p. iki 5 val.p.p.). Prašome registruotis 1999-2000 mokslo metams. Skambinkite tel. 773-476-0571. Vaikų sveikatos patikrinimas vyks Šv. Kryžiaus ligoninėje. Del valandų susitarkite, skambindami tel. 1-888-471-4440. Kaina – 15 dol.

Šv. Kryžiaus Moterų remėjų sąjunga ruošia vartotų daiktų mugę rugsėjo 16 ir 17 d. seselių kazimierių motiniškojo namo rūsyje, 2601 W. Marquette Rd.

Renginiai

Jeigu niekur nevažiuosite rugpjūčio 21-22 dienomis, būtinai atvykite į didžiulę Čikagos oro ir vandens šventę „The Chicago Air & Water Show“, kurioje praėjusiais metais pabuvojo net 2.2 mln. žmonių. Šventė vyks North Ave. – prie pat Michigano ežero. Nuo 9 iki 10:30 – vandens žaidimai, nuo 11 iki 4 val.p.p. – oro. Tikimasi, kad dalyvaus JAV karo lėktuvai, parašiutininkai, oro akrobatų komanda ir kt. Tel. 312-744-3315.

TEATRO ŠIMTMETIS IR ČIKAGOS TEATRAS

Šiais metais Lietuva švenčia kultūrinį jubiliejų – 100 metų, kai grafo Tiškevičiaus daržinėje Palangoje buvo suvaidintas pirmas viešas spektaklis J. Keturakio „Amerika pirtyje“. Lietuvoje, ypač šiais metais, teatrinį renginį aptiksim ne tik didmiesčiuose, bet ir mažesniuose miesteliuose bei kaimuose. Nuo 1975 m. iki šios dienos Klaipėdos meno fakulteto režisūros katedra paruošė per 200 mėgėjų teatro režisierių. Jie, pasklidę po Lietuvos kraštą, dirba mokyklose ir įvairiuose meno kolektyvuose. Daugumas režisierių vadovauja savišvietinių kolektyvams. Nors miesto teatrus remia savivaldybės, tačiau mėgėjų teatrai stengiasi nuo jų neatsilikti – jų spektakliai parodo daugiau entuziazmo. Docentas Petras Bielskis apie savišvietinius

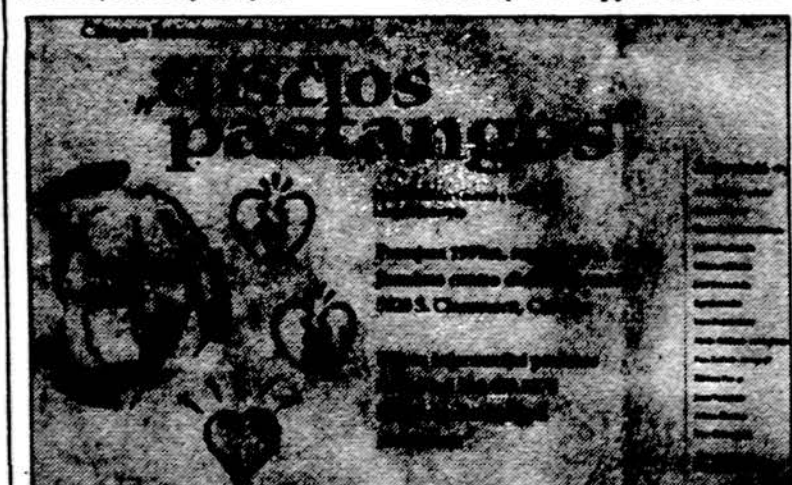
teatrus sakė: „Kad mėgėjuose teatruose pilna grąžumo, žodžiais sunku nusakyti. Jei pripažinsime, kad yra dailė, tai mėgėjiškas teatras yra tautodailė, kur nereikia didelio aktorinio meistriškumo, bet tai yra vertybė“. Dabar Lietuvoje yra 1640 teatrinė kolektyvų. Praėjusiais 1998 metais Užkabaliuose suvaidinę klijimo teatro draugijos nariai nutarė teatro šimtmečio sukaktį pažymėti kaip visuomeninį kultūrinį įvykį, jie norėjo kad ši šventė būtų ne tik Palangos, bet visos tautos šventė. Taip rugpjūčio 20 dieną Palangoje įvyko didžiausia šio šimtmečio Lietuvos teatro šventė. Šiandien Lietuvos mėgėjų teatras laukiamas ir gerai vertinamas užsienyje.

Čikagoje, vadinamojoje išeivijos sostinėje, ilgą laiką nebuvo lietuvių teatro. Dabartinis JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė ėmė galvoti, kad ir Čikaga turi pažymėti lietuviškojo teatro šimtmetį. 1990 m. lapkričio mėn. žurnalistas Juozas Žygas rašė: „Lietuvoje pirmasis lietuviškas vaidinimas Juozo Vilkiūčio – Keturakio „Amerika pirtyje“ 1899 m. įvyko Palangoje. Įdomu, ar išeivija bepajėgs tą šimtmetį tinkamai paminėti?“

Juozo Žygo abejonė turėjo pagrįdą, nes JAV išeivijoje yra likęs tik vienas veikiančias teatras, būtent Los Angeles Dramos sambūris, kuris kiekvienais metais, 45 metus be pertraukos, pastato bent vieną ar du spektaklius. Los Angeles Dramos sambūris nesitenkina veikti vien savo apylinkėje, bet aplanko ir tolimas JAV vietoves, pasiekia Atlanto pakraščius LB apylinkes, nukel-

Aktore Audrė Budrytė režisuoja naujojo Čikagos teatro „Žaltvykslės“ premjerą „Tuščios pastangos“. Tai – rašytojo Petro Vaičiūno keturių veiksmų komedija-satyrė.

Čikagos teatro „Žaltvykslės“ premjerą „Tuščios pastangos“ režisuoja aktorė Audrė Budrytė.

• Per a. a. Charlie-Kazimiero Ulio šermenis Melrose Park, IL, velionio atminimą pagerbdami, auksio Lietuvos našlaičių globai: \$50 - dr. K. ir M. Jablonskiai, Westchester, IL, po \$20 - L. Šmulskienė, Melrose Park, IL ir V. ir O. Šuopiai, Melrose Park, IL, \$10 - A. ir A. Stankai, Melrose Park, IL. Viso suaukota \$100. Reiškiamie užuokojams dėkojame. „Lietuvos Našlaičių globa“, 2711 West 71st St. Street, Chicago, IL, 60629.

• BALTIC MONUMENTS, 1108 Amber Drive, Lemont, IL, 60439. Prie pat PL Centro. Tel. 630-243-8446. Leonida ir Geditina Kežėnai. Visų rūšių paminklų, žemiausios kainos, geriausiomis sąlygomis. Pagaudaujant atvykstame į namus. (sk.)

• Prieš užsisakydami paminklą aplankykite St. Casimir Memorial, 3914 W. 111th St. Turime didelį pasirinkimą: matysite granito spalvą, dydį ir t.t. Gaminame paminklus mūsų dirbtuvėje pagal jūsų pageidavimą, brėžinius. Prieš pastatant paminklą, galėsite apžiūrėti ir įsitikinti, kad jis padarytas, kaip jau buvo jūsų pageidauta. Sav. Lilija ir Vilimas Nelsonai. Tel. 773-233-6335. (sk.)

• A. a. Vinco Rygerto šeima: žmona Birutė, dukterė Rūgėlė ir sūnus Gediminas dviešimt metų nuo mirties jo atminimui auksio \$450 - trims Lietuvos našlaičiams paremti. Dėkojame! „Lietuvos našlaičių globa“, 2711 West 71st St. Street, Chicago, IL 60629. 9000

Bosimajame spektaklyje Jonas Variakojis vaidina daktarą Daubą, o Violeta Drupaitė – jo sužadėtinę Gintautaitę.

liauja į Lietuvą ir net į Australiją. Tas keliones aktorai atliko kelių atkaklių, ryžtingų bei darbščių asmenų dėka, ypač Vinco ir Emos Dovydaičių pasiaukojimu. Dovydaičiai ne tik subūrė aktorius mėgėjus, bet su jais statė tokius spektaklius, kurie gerai žinomi išeivijos lietuvių tarpe.

Teatro veikla Čikagoje buvo visai sustojusi. Kurį laiką veikęs „Vaidilutės“ teatras nutilo. Tad šiuo metų vasario 3 d. JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė suaukė teatrui besidominančių asmenų susirinkimą. Tą šaltą žiemos vakarą į pirmą susirinkimą Jaunimo centran atvyko 12 asmenų. Taip atsirado graži galimybė patikrinti savo tautinę savirabą, dėl jos aukoti nuo draukos, pastato bent vieną ar du spektaklius. Los Angeles Dramos sambūris nesitenkina veikti vien savo apylinkėje, bet aplanko ir tolimas JAV vietoves, pasiekia Atlanto pakraščius LB apylinkes, nukel-

„Tuščios pastangos“ premjerai ruošiasi šie aktorai: Violeta Drupaitė, Giedrė Gillespie, Justė Jatkaukaitė, Eglė Juovyrų vis trūko. Po kelių susirinkimų buvo sudarytas visas kolektyvas ir pradėtas rimtas darbas. Repetacijos vyksta Jaunimo centre nuo pat ankstyvo pavasario. Nebuvo atostogaujama net per patius vasaros karščius.

Režisierė Audrė Budrytei teko dar vienas uždavinys –

surasti tinkamą veiklą. Būsimieji aktorai pritarė režisierės išrinktai rašytojo Petro Vaičiūno pjesei „Tuščios pastangos“. Premjeros datai nebuvo didelio pasirinkimo, nes Čikagos kalendorius jau prieš metus laiko būna sudarytas. Toji data – rugsėjo 19 d., sekmadienis, Jaunimo centre.

Pasirinktas veiklas – puiškus, suprantamas, iš nepriklausomos Lietuvos gyvenimo, artimas lietuvių širdžiai. Šiame veikale tikrovė išsakyta nuoširdžiai – menine tiesa. Personazai tokie tikri, kad su jais gyvenimiškos dienos. Tą tikrovę autorius išsako laisvais pokalbiais ir parinktais vaizdais. Teatro aktorai dirba vieningai, ruošiasi pirmam spektakliui, entuziazmo netrūksta. Juos aplankius repetacijos metu, ne vienas iš aktorių pasisako, kad teatras papuošia jų kasdienybę, pajaušina jų laisvalaikį, sukuria gražią nuotaiką, įkvepia tarpusavio artimam bendradarbiavimui.

Pirmoji pradžia – sunki. Juk pradedama iš nieko. Neužtenka tik pasižavėjusių aktorių, dar reikia finansinės paramos, o taip pat daug kitų

rankų, kad veiklas atsidurtų scenoje: reikalingos dekoracijos ir kas jas padaro, dailininkas, aktoriams drabužiai, apšvietimų tvarkytojas ir kt. Džiaugiamės, kad į kvietimą atsiliepė dailininkė Rasa Sutkutė, kuri ruošia dekoracijas projektus, o dekoracijas kala patys aktorai. Laukiama ir daugiau talkininkų.

Šiandien, kai masinė kultūra daug kur baigia užgosti tautines apraškas, lietuviškas teatras, kaip ir anuomet, prieš šimtą metų, yra gera priemonė parodyti, kad mes esame gyva tautos šaka svietimame krašte ir nepamirštame savo tautinių šaknų. Dar vienas tikras džiaugsmas – kad i aktorių eiles ypač gausiai įsijungė naujai atvykę mūsų tautiečiai. Jiems yra sunkios įsikūrimo dienos. Dirba ilgias valandas sunkų darbą, visko trūksta, jie dar padeda savo giminiams bei artimiesiems, esantiems Lietuvoje. Tačiau šie aktorai, neprašydami atlyginimo, nepalankios sąlygose savanoriškai jungiasi i mūsų eiles ir i visuomeninį bei kultūrinį darbą. Reikia tik mūsų tėvynainius pakviesti ir su jais bendrauti.

Tikimės, kad rugsėjo 19 d., sekmadienį, Jaunimo centro salė bus pilna. Tai ir būtų aktorių, režisierės ir LNB Kultūros tarybos pastangų tinkamas įvertinimas. Reikia tikėtis, kad tai bus sėkmingas įnašas i mūsų išeivijos lietuvių kultūrinį gyvenimą. Lauktume, kad ir kitos LB apylinkės šį teatrą pasikviestų i savo telkinius, kad jis neveiktų tik Čikagos ribose.

Bilietus i teatro premjerą kuri įvyks rugsėjo 19 d., galima gauti „Seklyčioje“.

Čikagos naujojo teatro vardas bus „ŽALTUVYKSLE“.

Marija Remienė

Kas naujo

Draugo knygynėlyje

Lietuvių-anglų kalbų žodynas, kurį sudarė Vilius Peteraitis, turi 30,000 žodžių. Žodynas išleistas 1985 metais Čikagoje, jo kaina – 20 dol., su persiuntimu – 23.95 dol.

„Populiariūs lietuviškų valgių receptai“ anglų kalba – 7 dol., su persiuntimu – 10.95 dol.

• Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuomimais. Kreipkitės i Mutual Federal Savings, 2312 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.

ADVOKATAS

Vytis Lietuvninkas

4536 W. 63th Street
Chicago, IL 60629
(Skambinti namuose „Draugo“)
Tel. 773-884-0100
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gilevicius Civilinė ir kriminalinė bylos
6347 S. Kodzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-6700
Toll free 24 hr. 800-776-6743
Darbo val. nuo 9 v.r. iki 7 v.v.
Šeštadi. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

ADVOKATAS

GINTARAS P. ČEPENAS

6236 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

ADVOKATAI

L.Rano & L.Feyman

40 metų patirtis i profesionalumą automobilinių avarijų, asmeninių sužeidimų ir kt. bylose.
8213 S. Archer Ave., Chicago, IL 60629. Tel. 847-361-7636
(Išlaikome lietuviškai). Mes jūsų paslaugoms 7 dienas per savaitę.